Do Võ Phi Hùng Ký Tru H3 Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Khoa Sách Xưa Quán Văn Bút
Từ microfilms trường Đại Học Cần Thơ

3576 MỖI SỐ : 0$02 NGÀY THỨ NĂM 21 FEVRIER 1929

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA CÓ HẠN

	Tờ buổi trưa	Tờ buổi tối	Cả hai tờ
Cả năm.	3$00	6$00	8$00
Sáu tháng.	1.60	3.20	4.00
Ba tháng	0.90	1.80	2.00
Một tháng.			1.00

Nam-kỳ và ngoại-quốc phải trả thêm tiềnước

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHAM-HUY-LUC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNGBACTANVAN HANOI
TELEPHONE N° 150

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.

Prix moyens, dernière page :	
Une seule insertion.	0$80 le c/m
Contrat annuel	
Par centimètre et par insertion.	0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales.	1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . .	0$10 la ligne

Ban-báo cố in một tờ phụ-trương ra buổi trưa bán lẻ 1 xu

Caiz-lu'o'ng hu'o'ng-chinhq

(Tiếp theo)

Nên toi-hành cho từng làng một, cứ theo như cách biện-đương tự-trị thế nào mà chép biên thành án, lưu chiểu tại nhà, tại tỉnh. Để cho làng tự ý mà chép thành hương-ước, thì hơn rằng để quan khảo xét bầm tỉnh. Không những cho tự-ý hoặc lập lấy hội-đồng, mà bản định các tục-lệ trước khi chép thành sách trình quan; hoặc những làng người dân-anh có kiến-thức, có công-tâm, đã nổi tiếng trong một lại ai cũng công-nhận, thì để cho người dân-anh bàn với các bậc lão-nhiêu, chức sắc, khoa-mục mà thảo lấy hương-ước. Lại còn nên để cho tha-hồ ung-dung mà nghĩ, mà bàn với nhau trong làng nước, cho hết thảy ai ai cũng thỏa-thuận, bấy giờ mới đem lên trình-quan. Làm được như thế cũng có nhiều nỗi khó, chứ đừng tưởng đã dễ đâu; cho nên phải làm dần dần từng làng, chứ đừng làm gấp cho nhiều lấy tiếng; khi đã công-hiện trong một hai làng, thì tự khắc nhiều làng đến xin kiểu-mẫu lên khắt với quan tân-thành cho, không phải cưỡng-bách. Những nỗi khó ấy đại-cương như sau này. Khi thì lý dịch trong làng xưa nay hà-hiếp dân-em đã thành lẽ rồi, chỉ bẻo bớ vì các công việc không minh, bây giờ ai làm cho minh tất nhiên là tìm cách ngăn-trở. Khi thì người đứng lên sửa-sang cho làng, không có công-tâm, mà chỉ vì tại để như cũ tổn-thiệt đến mình, cho nên thừa khi đất-thế mà bàn ra sự cải-lương bất chính. Nếu quan sở-tại mà không xét cho kỹ những manh-mối đó, thì một là để cho bọn lý-dịch dối mình, hai là quá nghe những kẻ giả công-tâm mà khéo luồn-lọt để tạ dĩ cải-lương mà làm ra việc điên-đảo. Quan trên phải lưu-ý nhẫy chỗ ấy mà giữ cho được công-bình.

Trước khi thảo nên hương-ước, có một cách ấn-định các tục-lệ riêng của làng, xưa nay làm thế nào vẫn cứ theo như thế mà làm, nhưng phải có một tên đứng làm thư-ký, phàm các việc công phải làm ra biên-bản mà ghi lấy những việc dân làng đã nghị-định. Biên-bản ấy phải ghi vào một quyển sổ lớn, xin chữ quan ấn quan đóng vào, kiểm số trang cẩn-thận, rồi giao cho một người hoặc tiên-chỉ, hoặc lý-trưởng, rồi sức cho dân làng phải ủy lấy một người làm thư-ký, hoặc chọn ở người chức-dịch, hoặc chọn ở người nào có vai-vế, mà lại đủ chữ-nghĩa ghi được nổi vào sổ mấy chữ như sau này.

« Ngày, tháng, năm mồ. Các « viên kê tên sau này, họp tại... « bàn và nghị-định nên những « việc sau này ... »

Rồi ký tên khắp lượt.

Một quyển sổ dùng cho cả các *tích*, các đoàn-thể trong làng bắt luận là kỉ-mục, tư-văn, hay là lý-dịch. Việc nào xưa nay những ai dự bàn thì cứ những người ấy họp nhau mà bàn định. Không thay đổi gì, duy hễ công-việc gì có vào biên-bản thì mới thi-hành được mà thôi.

Làng nào làm như thế được trong mấy năm thì dần không có hương-ước, không có hội-đồng lộc-biền, rồi các công-việc cũng thành ra minh-bạch. Mà phàm việc làng minh-bạch được, có chỗ làm bằng-cứ là đủ hay rồi.

Giờ nói đến sổ chi-thu. Không nên vội bắt các xã làm sổ dự-toán chi-thu, vì các dân xã xưa nay, mỗi việc đã có ruộng, ruộng nào thì hoa-lợi để chi vào việc ấy, chứ không có thống-nhất việc thu-phát xuất-nhập như là trong các thị-xã Tây. Bây giờ bắt làm sổ dự-toán, thì một là bao nhiêu những việc xưa nay lấy hoa-lợi ruộng mà chi, phải bỏ ra ngoài không nói đến. Hai là miễn-cưỡng đăng vào sổ chi-thu mà không được thực. Vả dân ta lại còn có những cách nông-nổi, phân biệt các khoản chi thu, cũng có khoản là quí, cũng có khoản là tiện, không muốn để lẫn-lộn với nhau. Ruộng thờ không có thể đem ra chi lương cho tuần được, xét ra cái phép lấy ruộng làm cách duy-trì các chế-độ cũng là một phép tối thích-hợp với cái tính người nước ta. Tiền thì có thể lấy đi hoặc tiêu đi một lần hết nhẵn. Ruộng thì ai cày cấy đồng niên phải biện đã có lệ là bao nhiêu là những gì. Dẫu có làm điên-bậc cũng chỉ một hai lần, ruộng bao giờ cũng vẫn còn đó. Cho nên các cụ thường lấy ruộng làm thiên-bách niên chi kế. Sự thần, sự phật, tư-văn, khuyến học, dưỡng-lão, kị hậu, mỗi thứ phải tiêu đến tiền là có ruộng riêng, ai cấy người ấy đến kỳ phải biện, hơn kém không là bao nhiêu, mà không phải tính-toán gì cả. Ấu là làng nào đương như thế rồi, cứ để nguyên như cũ mà quản-trị. Duy phải ghi vào biên-bản cho biết năm nào ai cấy, biện lễ những gì. Còn những làng nào thống nhất được rồi, thì mới có sổ thu phát có thủ-quĩ giữ trách-nhiệm. Nhưng ngoại giả các tích, các hội, các việc có ruộng để chi-nhu, trong một làng bao giờ cũng có những việc phải dùng tiền, phải có xuất-nhập. Những việc ấy thì lấy biên-bản lấy sổ-sách làm bằng là phải.

(Còn nữa)

V.

Vô-tuyến-điện

Ngày 18 février 1929

Nước Pháp

Mấy bản giao ước với Đức

Hai nước Pháp Đức điều đình với nhau mấy tháng giời, tài ngày bên quan ở Paris để hy một bản giao ước lắc-Sjah thế lệ việc vận tải ở đường sông giới Pháp-Đức. Khi nào cái bản phụ vào giao ước in xong, thì sẽ trao đổi các giấy ưng chuẩn.

Hội-đồng giám-định

Trong buổi sáng ngày hôm qua, hội-đồng giám-định đã nghe các đại-biểu nước Đức bày tỏ thêm mọi lẽ về việc kinh-lí nước Đức.

Bệnh tình quan Thống chế Foch

Bệnh tình quan thống-chế Foch đã khá lắm. Quan thống chế có thể tiếp khách được. Ngài sẽ đi nghỉ ở miền nam cho bình phục hẳn.

Nước Anh

Cuộc hội chợ kỹ nghệ

Hội-chợ kỹ-nghệ đã khai ở Londres.

Nước Đức

Số thợ thất nghiệp

Số thợ thất nghiệp công là 2 222,000.

Nước Thổ

Tin về Trotsky

Từ khi tới Constantinople Trotsky bị giữ gìn một cách bí mật. Nghe đâu quan Sứ-thần nước Nga sẽ dẫn Trotsky đến Angora.

Ba-tư

Một bản giao ước với Đức

Ở Téhéran có tin rằng nước Ba-tư và nước Đức đã ký với nhau một bản giao ước thân ái vĩnh viễn một bản giao-ước thương-mại cùng một bản án văn về kiều dân nước Đức.

Nước Nga

Chánh-sách kiêm-ước

Chính-phủ Nga đã trù tính các phương-pháp để cố-gắng hành tiết cả các nước phải đặt hai tuần lễ kiêm nước trong hai tuần lễ ấy người làm công phải để dành 10 % tiền công để giúp cho nhà nước.

Tin vẽ Tchicherine

M. Tchitchérine bây giờ coi là người nguy-hiểm, không được dự công việc ngoại giao nữa.

A R I.P.

Tàu bay chở thư từ Pháp sang Đông-dương
Một chiếc tàu bay bị gẫy

Các phi-công Paillard, và Le Brix khởi-hành ở trường bay Istres sáng hôm thứ ba bay về phía Le Caire để chở thư từ đem đi Saigon.

Khi tàu bay khởi hành, báo *Matin* có đăng các tin tức về hai cuộc bay đi Đông-dương như sau này: Phi-công Costes sửa-soạn tàu bay *Dragon d'Annam*, định bay sao độ đường dài nhất là 1.500 kilom, và thỉnh thoảng lại gỗ để lấy vật-dụng. Đường đi dài độ 12 000 kilom. Phi-công định bay 8 ngày liền đêm, ba ngày rưỡi sẽ tới Hanoi.

Các phi-công Paillard, và Lebrix, người tàu bay mới đặt tên là *Marseille-le Indochine* chở một số dầu xăng nhiều hơn. Tàu bay định sẽ độ đường độ 2.500 kilom, chỉ bay ngày mới đỗ xuống mà thôi. Định bay năm ngày tới tới Saigon.

Tuy rằng người sửa đi với phi-công Costes tên là Codos là người chuyên môn về việc bay ban đêm, song phi công phải một sự khó khăn là ở đọc đường không có nếu, hoặc là nếu không đã dùng.

Phi-công Le Brix có đem một bức thư của Pasquier phu-nhân gửi cho quan Toàn-quyền Pasquier, Phi-công Costes thì đem một bức thư của đức Bảo-đại dâng Hoàng thái hậu.

Phi-công Costes khởi hành ngày hôm thứ ba hồi 19 giờ bay về phía Tripoli.

Nhân dịp hai cuộc bay ấy, ta nên nhắc lại mấy câu trong một bài tuyên bố của sở hàng không ngày 14 Mai 1928 như sau này:

Các cuộc bay mới rồi chứng rằng các phi-công bay các độ đường lại chăng hơn là điện tín gửi từ một nơi nào. Sau khi tàu đã khởi-hành, để báo tin rằng tàu bay sắp tới.»

Sau lại có tin rằng hai phi-công Paillard và Le Brix khởi hành ở Istres hồi 1 giờ 27 phút ngày hôm thứ ba đi Saigon. Đã gỗ xuống Tunis hồi 7 giờ 37, và hồi 10 giờ 30 lại bay đi Le Caire. Đến Bassorah tại sẽ theo đường thẳng.

Sau cùng lại có tin rằng tàu bay của phi-công Costes, tức là tàu *Dragon d'Annam* đã được 1 lần đâm phải một cột gây trên ở nhà ga Bondy. Tàu bay lắc-lư, không bại đến nhân mạng, tàu bay không dùng được nữa.

Các quan chức ở Nam-kỳ đã trù tính mọi việc để khiến cho tàu bay của các phi-công Paillard và Le Brix có thể đỗ xuống ở khu đất Tan Son-Nhut, gần ngay thành phố Saigon. Sẽ cho một chiếc tàu bay đi đón.

MỘT BUỔI DIỄN THUYẾT CỦA QUAN THƯƠNG CHÁNH TỔNG TRƯỞNG KIRCHER Ở PHÁP

Ngày hôm qua, quan Thương-chánh tổng-trưởng Kircher có diễn thuyết tại hội-đồng hành-sự kinh-tế, và quan-trọng, nói về các sự lợi-lại của ngạch quan thuế mới đối với cuộc buôn bán của Pháp ở các thị trường V.ễn-đông.

NHÀN ĐÀM

Cắt nghĩa tiếng « Buôi gà »

Năm mới mà văn không mới, thậm chí hết cả tiếc làm nhân-đàm, lẩn-thẩn lại nghĩ đến cái « *Buôi gà* », vậy xin cắt nghĩa tiếng « *Buôi gà* ».

Nếu cắt nghĩa không đúng thì ai lắng kẻo lại trách cái đuôi « *Hay chê* » của mình ra. Thế thì đâu cắt hãy xin các ngài trong hội « *Việt-âm tự điển* » bỏ ngoài tai cho, mà cho chỉ là một kẻ mán đi qua mất thôi.

Điển-tích cái « *Buôi gà* » thì quả là không hiểu tự đời nào, nhưng có một điều dám đoán chắc là không can-liên gì với tiếng « *Buôi chuột* » cả, cho nên đuôi chuột phải cải cách, mà đuôi gà thì rất nên bảo tồn.

Phần nhiều người thấy tiếng « *Buôi* » và tiếng « *Gà* » đều là tiếng « *Nom* » thì cho tiếng « *Buôi gà* » là « *Nom composé* ». Nếu cắt theo nghĩa ấy thì Việt-âm ta chẳng bởi ra lắm thường thô-thiển lắm ra! Một mon tóc mây nhơm-rà đen nhánh kín, dẫu theo cách *tượng hình* mặc lòng, có lẽ nào lại so-sánh với cái đuôi con gà cho được. Sao không gọi là *đuôi rồng* hay *đuôi phượng* mà lại dám gọi là *đuôi gà*? Có nhiều bà bảo rằng: tiếng « *Buôi gà* », ai đặt ra trước nhất cho thiên-hạ gọi thì người ấy đáng đánh đòn. Nhưng không biết mà đánh đòn, chẳng oan thay cho tiếng « *Buôi gà* ».

Tiếng *đuôi* không kể, còn tiếng *gà* thì là tiếng « *Verbe* » mà từ xưa ta vẫn nhận lầm là tiếng « *Nom* ». Ngài ta là cái mèn bao ấy không phải của mình, mà đi mượn người khác làm cho, cho nên gọi là *gà*, cũng thì dụ như tiếng « *Cầu đối gà* » hay là « *Bít sau gà* » vậy. Cắt nghĩa như thế thì tiếng « *Buôi gà* » cứ dùng tiếng chẳng sao, nghe nó tại thành ra một tiếng văn-chương rất tao-nhã.

H. đ. ninh Nguyễn-w-ta'n-Tôi

Một cái nạn tàu bay ở Nam-kỳ

Hãi hàng không Bensoos, cùng một người thợ máy, bay đi chụp ảnh hoa-đồ ở Chau-đốc trở về, hồi 1 giờ 1/2 sáng ngày 19 février, bỗng tàu rơi xuống ruộng ở gần Tanan. Hai người bị thương không nặng lắm, đã đem đến nhà thương Tanan khám thuốc. Còn tàu bay bị hỏng, thì giao cho lính giữ.

Tin Xiêm-la

Một cuộc dạ-hội của hội truyền Pháp học

Ngày thứ bảy trước hội truyền Pháp-học ở Xiêm-la có mở một cuộc dạ-hội có khiêu-vũ. Xiêm-hoàng cùng Hoàng-hậu đến dự.

Xiêm-hoàng cùng Hoàng-hậu Sagar Srara có sáng vào hội truyền Pháp-học một số khá để giúp cho công cuộc của hội.

Cái án mạng ở đường Huế

Các báo Tây ở đây đều cho Léon Sanh và người đồng đảng là hai tay thừa-hành trong việc này mà thôi, chứ không phải là những tay sai khiến. Ý tên-án và sở Mật-thám cũng vậy, cho nên mấy hôm nay mới trói nữ xiết những người xưa nay bị nghi ngờ là có ý mưu việc bạo-động và cho là việc án mạng này do những hội bí mật mà phát sinh ra.

Ai ngờ việc án mạng ấy lại bắn là một việc quốc sự.

Trong số báo thứ nhất thuật về việc này, bản quán có nói rằng sở Mật-thám Haiphong bắt hai người cũng đi mộ phu là MM. Bạch-thái-Tông và Nguyễn-văn-Nguyên. Nay MM. Tông và Nguyên có cho hẳn báo hay rằng, hai ông ấy không có làm việc mộ phu bao giờ. Vậy nay cái-chính.

* *

Lúc bản báo ấn hành được tin rằng mới bắt được một người, có lẽ là thủ-phạm bắn ông Bazin, nhưng người ấy không chịu nhận lẽ gì.

Trong số những người bị bắt hôm chủ nhật và tạm giam tại sở mật-thám mà bản báo đã đăng danh-sách trước thì quan Dự-thẩm nay đã tăng giam vào đề-lao mấy người có tên sau này là: Hoàng-Tuệ, Ng-hữu-Đạt, Lê-văn-Phác (đặt họa), Hoàng-vị-Trung, Nguyễn-thế-Nghiệp, Nguyễn-ngọc-Sơn và Lê-thanh-Vị.

Ở Haiphong sáng hôm nay cũng nhiều người bị bắt.

Được tin gì mới, sẽ báo ngày mai bản quán sẽ đăng tiếp.

Hội hát của đức Tản-viên

Tại đền Khánh-xuân phủ Quốc-oai

Đã 36 năm nay, tại đền Khánh-xuân là đền thờ đức thánh Tản-viên thuộc về xã Lập-thuyết, phủ Quốc-oai tỉnh Sơn-tây, lại mở hội hát, nghĩa là cứ 36 năm lại mở một lần. Hội mở rất linh đình, kể đến từ ngày mồng mười cho đến ngày rằm tháng giêng là là hết hội. Mấy ngày hội có đủ các trò vui, nhưng chỉ có cuộc hát là đặc biệt hơn các hội khác.

Cuộc hát này thật là đặc biệt, do sân làng thờ chung đến lấy, tây số người nhiều ít, [illegible] thành tám chàng 300 người, sắm sửa cho ăn mặc lịch sự, rồi chia nhau tăng bọn, họp lại làm một chỗ, để mấy người huynh trưởng dạy hát dạy múa từ hai ba tháng trước. Khi nào các bọn hát múa đã thuần thục rồi, đem họp tại đền để hát thử, xem dịp múa điệu hát có đều nhau không.

Đến ngày hội, hàn ngày lúc nào cũng chia nhau đứng xếp hàng ở trước đền để hát thờ, do mấy người huynh trưởng cầm dịp. Hát có nhiều điệu lắm, trong một bài hát thường hiến điệu luôn, nhưng nhiều khác hẳn với các điệu hát thường. Có nhiều bài hát, đều là tả những cảnh làm ăn ở nơi thôn giã, nghe cũng có ý vị lắm, đại khái như những câu này:

Ngày thì xách dỏ hái dâu, đem về thái nhỏ, ở hơ chân tằm;

Đêm thì dệt cửi quay tơ, ngọn đèn phấp phới, ở ho cạn dầu.

Đó là đan cử mấy câu cùng một điệu, còn nhiều điệu khác, ở dưới câu thường có bài tiếng: *hnấy rồ, hnấy rồ*, vì vậy nên người ta gọi hội hát này là: *Hội hát hnấy rồ*.

Tục truyền những bài hát ấy là do đức Tản-viên đặt ra, là khi xem ngài qua đó, đặt thành những bài hát ấy gọi là bài giã-ca, hết con gái hát để nghe chơi.

Đó thực là một hội đặc biệt, nhưng nghe tên hơi có đến năng vẹn chứ không ít. Cũng vì là cái hội đặc biệt, nên người các nơi nghe tiếng kéo đi xem rất đông.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	21 độ
15 giờ	23 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ	11 $ 30
nhì, –	10 40
ba, –	9 50
Thóc hạng nhất, –	6 50
Bắp ngô –	6 50

Giá bạc, — Kể từ ngày 20 Février 1929, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 12 f. 28.

Kuôcq ngu'w mo'iq

Muốn viết chữ quốc-ngữ mà không thể đọc lộn dấu, muốn dùng các máy chữ mà viết chữ quốc-ngữ, muốn dùng các máy sắp chữ mà in báo in sách quốc-ngữ, muốn điện báo bằng chữ quốc-ngữ, nên sửa đổi như sau này:

Chữ ă, ơ, ư	đổi ra	a', o', u'	
d	—	đ	
d	—	y	
q	—	k	

Còn năm dấu thì dùng năm chữ sau này mà viết đàng sau tiếng:

dấu sắc	dấu huyền	dấu nặng	dấu hỏi	dấu ngã
q	f	j	z	w

Tin tàu. — Tàu *Songbo* ngày thứ năm 21 février hồi 10 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong đường Holhavv và Forthayard.

Cấm thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 20 giờ 4 phút, tối thứ tư 20 février.

Thư từ gửi bằng tàu bay. — Sở Bưu-điện bảo các nơi, thư recommandé trừ những thư có khai giá (V D) không kể, đều có thể gửi bằng chuyến tàu bay, do phi-công Cou-ca vận máy.

Mộ lính thợ. — Sở mộ lính Annam ở Hanoi, đang cần mộ nhiều lính thợ là thợ lêm máy tàu bay, thợ cầm máy auto, thợ-lý, thợ may, thợ đóng giầy tây, lính vô nghệ để hầu sở tàu bay, sở binh lương, sở Vô-tuyến-điện.

Ai muốn ứng tuyển vào người lính kỹ, cần phải có đủ các điều lệ kê ra sau đây:

1° Tuổi phải từ 20 cho đến 30 là cùng (tuổi An-nam);

2° Phải là người lương thiện và có đức hạnh tốt;

3° Người phải khỏe mạnh lực lưỡng;

4° Không bận đến việc gia-đình;

5° Không bị án gì bao giờ.

Nếu ai được đủ các điều lệ vừa nói trên này, thì tính nguyện đăng vào lính, thì không kể các ngày chủ-nhật và nghỉ-nghỉ, còn các ngày khác sứ việc vào nhà giấy sở mộ lính Annam ở phố cửa Đông số nhà 31, ở Hanoi, mà hỏi các thể lệ. ông quan ba coi sở mộ lính Annam sẽ cho xem tại sở hết mọi nhẽ rất tỉ mỉ.

Cái nạn xe đạp. — Chiều hôm ngày hôm 3 giờ, một người thiếu-niên tên là Nguyễn-văn-Giáp 20 tuổi nhà ở phố Gouverd số 65, trước lìm tại nhà ông Taupin, đi xe điện đường Hanoi khi xe chạy khỏi vườn hoa hàng Đậu, người ấy đang ở ten trên nhảy xuống toa dưới, chẳng may bụi thân bị lọt sau đó ngã ngã đứt chân bên phải.

Sở cảnh sát đã đưa vào nhà thương chữa bình sống chết thế nào.

Hiện đã phải sưa cái nhân bị nghiêm.

NHÀ THƯƠNG VÀ NHÀ HỘ SINH

ĐƯỢC NHƯ Ở NHÀ

Phòng khám bệnh

QUAN ĐỐC-TỜ BLOT

55, phố Trần-Hưng-Đạo 73, phố Phủ-Doãn

Giấy nghỉ số 449, Hanoi

Ở Bắc-kỳ mới có nhà này là mới. Bệnh nhẹ, nhân-ông bệnh gì cũng được, miễn cho phải mà-nhẽ cũng được chốc lát, muốn đó đã được cần thận tỉ tế hay là chữa cho bệnh ở phương-xa như hiểm đều hai-nhà cũng được.

Thì nên đến quan Đốc-tờ Blot là thầy quen đã kinh-nghiệm lâu năm, lại là tay chuyên-môn khác-cau.

Có hàng riêng về tế để chữa bệnh, hàng có đủ đồ máy đen máy nước. Tiền thuốc và tiền thầy thuốc không phải trả vì đã tính cả cả tiền chữa bệnh và hàng rồi. Cô Sông Trẻ tiền từng ngày, hay là giá tiền chữa khoán cũng được.

Người nhà đến thăm thác cáp cũng được. Hàng ngày quan Đốc-tờ đến thăm bệnh nhân luôn luôn.

Lúc nào cũng có bà đỡ tử-sinh có mặt ở đấy luôn.

Khám bệnh hàng ngày từ 8 giờ đến 12 giờ và từ 15 giờ đến 17 giờ — Ai muốn mời đến nhà chữa bệnh cũng được xem xét cẩn-thận.

Muốn biết kỹ-càng gì, xin cứ mời đến tận nơi, đến sẽ gặp ngay.

Tòa Thượng-thẩm. — Những việc xử tại tòa Thượng-thẩm ngày thứ ba:

Bắc-bội cũng không tha. — Biện Hưng-thái ở Haiphong có bổ tiền làm nhà Hồng-phúc tại làng Thượng thuộc huyện An-lão tỉnh Kiến-an. Tối, Nguyễn-Bình nhà ở bên cạnh thường hay sang ăn cắp cải vạn Đi một lần người ta bắt được quả tang thì hắn phải làm giấy cam đoan xin chịu đòn. Tối hôm 16 tháng 9 năm 1928 hắn cùng với Lê-văn-Thịnh ở làng Cựu-duyên lại ăn cắp một đoạn gỗ giá đáng 4 đồng khi không ra đồng thì bị lý-dịch tuần phiên bắt được. Tòa Nam-án tỉnh Kiến-an phạt tên Bình và tên Thịnh mỗi tên một tháng tù, tòa Thượng-thẩm y án phạt tên Thịnh, còn tên Bình không chống án.

Trốn sưu thuế. — Phạm-văn-Ông và Hoàng-văn-Miễn ở làng Phú-lưu thuộc huyện An-lão (Kiến-an) không chịu đóng thuế lý trưởng làng lý phải làm đơn đi kiện tại huyện, đòi hỏi mãi mới chịu lên và đã làm giấy cam đoan xin về lo tiền đóng rồi cũng không đóng. Tòa Nam-án tỉnh Kiến-an phạt tên Ông 15 ngày tù án treo và 5 p. 26, tên Miễn 15 ngày tù án treo, và 8 p. 12. Tòa Thượng-thẩm y án, nhưng không cho hưởng tội tù án treo.

Làm cho bỏ thú. — Ngày 14 tháng 11 năm 1928 nhà 2 giờ chiều một người con gái tên là thị Sáng 17 tuổi ở làng Lựu-điền thuộc huyện Văn-mỹ (Hưng yên) khi đi coi gặt về bị Ng-văn-Thoái là người làng lý đánh xé và cợt nhạt cái ruột tượng giá 1 đồng trong đựng 2 đồng 7 hào và một bộ xà tích giá 6 đồng. Hồi Ng-văn-Thoái nhận số lấy những thứ ấy và khai rằng trước có hồi thị Sáng làm vợ, hiện đã sẵn tất tiền phi nhiều, nay xin người thị lấy lột lọng, nên có bắt những thứ ấy để trừ vào tiền sẵn tất.

Tòa Nam-án tỉnh Hưng-yên phạt 8 ngày tù án treo và bắt phải bồi thường 10 đồng cho bên nguyên đơn, tòa Thượng-thẩm tha cho tội tù, phạt 5 đồng và y tiền bồi thường.

Làng mạc người chức dịch. — Ngày 18 tháng 7 năm 1928 lý-trưởng Mai-xuân-Bản ở làng Phú-Nhạo soạn thẻ sưu đã phát cho dân đinh, Ng-đức-Nguyên ra đình lấy thẻ, đợi mãi chưa được lấy làm tức, rồi tìm lối làng mạc lý-trưởng, Tòa Nam-án tỉnh Thái-bình phạt tên Nguyên 10 đồng tòa Thượng-thẩm y án.

Cần dùng « Pilote hay là Patron » (người dưa đường tàu thủy) đi đường Haiphong — Maokhê, ai biết luồng sông ấy đến nhà SAUVAGE, 2 Place Nationale, Haiphong mà hỏi. 7.685

PHÒNG - THÀM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thư đã ngài đăng Bắc-đẩu bội-tinh. Nguyên chuyên về người-khoa tại bệnh viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Portlaoui (Al-ép) Ma.

Người khoẻ, bệnh-nhân, chẳng mất mà cũng thấy bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 8 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÂM-SINH: Giá 1 đồng

Không chữa bệnh lại NƯỚNG GIA-LONG, 32 miễn tên số 100

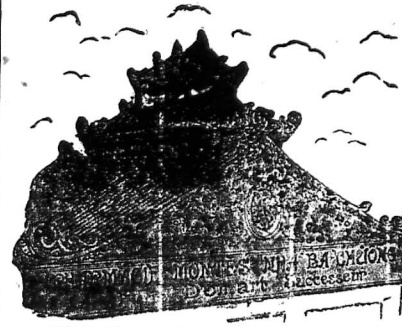

Qui-khách mua trăng-nước Bảo-chế thì được hưởng đủ các quyền-lợi:

1° Bản-hiệu bán hàng có chiếu khách có rất chung-thành với khách.

2° Bản-hiệu gửi hàng đã rất chóng mà hàng gói ghém rất cẩn-thận.

Thi chữ kiểm lâm tập sự. — Đầu bài ra kỳ thứ năm năm sau này:

Technique forestière

1° Influence des forêts sur la température.

2° Qu'entend-on par « Aménager une forêt »

3° Définition, avantages et l'inconvénient du régime du taillis.

BÁN RẺ HƠI GIÁ

Đồ bày buồng ăn bằng gỗ lát. Đồ bày buồng khách bằng gỗ sến 8 hộ. Giường hoàng lớn bằng gỗ sến, có lò xo, 2 đệm, 2 gối, màn, 2 cái giường 1 người nằm đã bằng gỗ sến, 1 cái giường trẻ con đã bằng gỗ sến, 1 cái tủ bằng gỗ lim có gương rộng 1 thước tây, 2 tủ thường, 1 com-mốt, 1 cái thông tâm lớn bằng kẽm, 1 cái lò sưởi điện, 1 cái quạt máy để dưới quay lại, một cái quạt máy để dưới, 1 cái loa nước, 1 cái gương, 1 cái tủ đồ ăn, 1 cái bàn giấy mặt, 1 cái bàn giấy, 1 cái bàng đen. Bàn ghế, đồn vân vân.

Hỏi tại: 48, Rd Félix Faure, ngày nào cũng từ 2 giờ đến 4 giờ chiều. 7.689

Ngài ho dư?

Vậy nên lập-tức đến hiệu Bảo-chế CHASSAGNE, Số 59, phố Paul Bert, Hanoi để có thứ thuốc cứu khỏi tức khắc bệnh ho-hen, ho-lao vô vàn, của ngài.

Nếu xem kỹ các bạch của bản hiệu sẽ rõ thứ tế, nói về thuốc ho-lao thì thấy.

Phu ở Nam-kỳ vũ. — Ng-văn Nhâm, 19 tuổi, là phu-mộ đi Nam-kỳ vũ, quán làng Tô-chính, huyện Kim-sơn (Ninh-bình), nay đã đưa đến rồi đó, đã cho về quê.

Cái dịch vứt xác — Chiều qua, người ta lại thấy một cái xác con gái độ 4 tháng, vứt ở bãi đất gần chỗ nhà thuốc của nhà bình. Khám trong mình không có thương tích gì, đã cho mang vào nhà xác.

Nhà quê lên tỉnh. — Lê-văn-Thụy, 16 tuổi, quán làng Khê, tỉnh Hưng-yên, lên Hanoi chơi, bị lạc đường, ho vô ở ngoài phố, vậy đã đưa vào sở Cảm.

Tiểu-Thuyết mới

Nhân-Duyên-Mộng của Tô-THÀM-Á - Bi tình tiểu-thuyết, trọn bộ. . . . . 0$25

Tiếng Sấm Đêm Đông, Lịch-sử T. T. Chuyện 2 vị anh-hùng nước ta đánh Tàu. Hay hơn chuyện đức thánh Trần. 0$50

Nhật-Nam Thư-quán — Hanoi xuất-bản. 7.687

Pardessus 4$ và 7$

Nhà DEMANGE Hanoi có rất nhiều pardessus kiểu đẹp lót suốt: Bằng dạ fantaisie 4$ một, còn dạ đen thì 7$.

Xin mời các qui-khách chiếu cố.

Hiệu Bảo-chế MONTÈS, 54, Phố Paul Bert, Hanoi

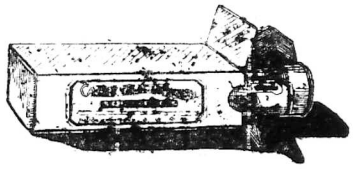

Hễ thấy ghê mình thì dùng ngay một viên thuốc Rascol là khỏi ngay bệnh cảm và bệnh sốt rét rừng.

TÒA QUẢN-LÝ TÀI-SẢN

Ngày thứ sáu 22 Février 1929, hồi 8 giờ sáng tại phòng giấy tòa Quản-lý tài sản, số 9, phố Balny Hanoi.

BÁN ĐẤU GIÁ

đồ kim-hoàn, đồ vàng bạc và các thứ đồ khác nữa thuộc về di-sản ông **Balleu** *kể như sau này: Các thứ đồ dùng ăn điểm-tâm. 1 thìa cà phê bằng bạc — 12 con dao ăn cháng miệng lưỡi và chuôi bằng bạc — Một bộ thìa dia đủ 12 người dùng — Dao ăn chuôi bạc — Đồng-hồ đàn ông bằng vàng — Nhẫn vàng có mặt kim-cương — Nhẫn đàn bà có mặt hạt trai — Ghim cái cà-vạt — Hoa-tai vàng và đồ ngọc thạch — đủ bộ trang điểm bằng bạc mạ vàng — Đủ bộ chân mền, giường, đệm, áo ngoài, áo dài, hòm xiềng, vân vân.*

Bán tiền ngay, người mua phải chịu 5 % phí tổn ngoài. 7.684

Sở máy nước cần đổ 1.200 thước đất để lấy ở bờ sông vào, vậy ai có muốn làm cứ đến sở ấy mà hỏi. Buổi sáng từ tám giờ đến mười một giờ. 7.688

Các ngài biết phòng xa là khỏi có bệnh đến chữa quan đốc từ BI-CỬ-MAN sẽ được một ông thầy có giá trị, danh-tiếng, chuyên-môn trông-nom.

Hỏi tại: Hàng-gió, 33, Hanoi

CINÉMA PALACE

Từ thứ tư 20 đến thứ ba 26 février

OTHELLO (9 parties)

Tích hay, bài trí phong cảnh rất đẹp Đào kép rất đông — Y phục theo lối cổ

FAMILY-CINÉMA

Tối thứ tư 20, thứ năm 21 và thứ sáu 22 février 1929

KIM-VÂN-KIỀU — TOUFOU- TỀ-NAM-GIAO

SÂN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ hai thứ ba, thứ tư và thứ sáu tuần lễ nào cũng có chiếu thêm Cinéma

Khi hát xong thì chiếu

Bắt đầu từ tối thứ ba 19 février chiếu phim ảnh hài kịch

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Trong các thứ rượu Bia (Bière), không có rượu nào tốt bằng thứ Rượu Bia có Bạc của Đức, hiệu đầu Hổ (Bière «Tiger Brand»).

Uống không say, rất mát và bổ người. Đã uống rượu bia này, không muốn uống các thứ rượu bia khác nữa.

Bán buôn ở sở Đại C.I.A.

Ở các hiệu Khách có bán lẻ cả.

VIỆC TRUNG-KỲ

E. GIRET, Pharmacien, Vinh

Bán đủ các thứ thuốc tây, giá rẻ hơn các hàng thuốc khác ở cả Đông-dương.

Số 211

Nhi-nữ anh-hùng

Tiểu-thuyết lịch-sử

Hai nói chuyện hai anh em họ Ân bị người công đồn đại-doanh, sẵn đâm hậm ly vẫn không tỉnh, mỗi đến khi mặt giới mọc, mới hơi qua cơn, vì đêm hôm trước uống rượu nhiều quá, nên mới mới tỉnh. Khi đã tỉnh rồi, *Ân-bằng* khát nước quá, gọi lấy nước trà. Bấy giờ bọn *Triệu-bằng, Bường chấn-Thanh* đều đang vây cả chung quanh. *Hành vũ* liền hưng một chén nước trà đến mời uống.

Ân-bằng mở chàng mắt ra nhìn, thấy bọn *Triệu-bằng* ở bên liền nói.

Gềm! đêm qua các người ép ta uống say quá.

Nói rồi nhìn ra chung quanh, thấy nơi ở khác hẳn, không phải là thầy-trọ, lấy làm lạ, toan đứng dậy, nhưng thấy chân tay bị trói, lại nhìn thấy *Ân-hậc* cũng bị trói, bấy giờ mới hơi tỉnh liền kêu to lên rằng:

Kha-khá ơi, kha-khá sao chưa biết là bị người ta đưa kẻ đánh lừa mà mang đến đây ư?

Ân-hậc nghe gọi dật mình tỉnh dậy, liền nói rằng:

Thôi em đừng nói gì nữa, sự thế đã đến thế này. đành mặc cho họ muốn làm gì thì làm.

Bọn *Bường-chấn-Thanh* sở ngồi im không nói gì, bỗng thấy *Nguyễn-Phúc* chạy vào nói:

Điền đại-nhân có lệnh, những tên yếu-phạm phải trói cho chặt cho nên sơ ý đấy. đợi về tỉnh sẽ phát lạc.

Nói rồi quay ra ngay, *Triệu-bằng* lại gọi người lấy nước trà và mâm điểm tâm đến mời, hai anh em họ Ân cùng ăn là kẻ yếu-phạm, chớ đành nằng chẳng ăn là đó, không cần gì phải tù-nấp.

Triệu-bằng không biết nói thế nào, đành bảo mấy người ở đó coi giữ, cũng quay trở ra.

Ngày hôm sau quan quân rỗ trại cùng lên về tỉnh, cất riêng một toàn quân giải anh em *Ân-bằng* đi, dặn đường giao cho bọn *Triệu-bằng* cùng ứng. Kai về đến tỉnh, đem vào một cái phòng hai gian rất là sạch sẽ, mâm đường bàn ghế, bày đặt rất là chỉnh tề, một lát có người mang chăn chiếu vào, rồi một lát nữa lại có người bày tiệc rượu ra mời hai họ Ân ăn uống. Bọn *Triệu-bằng* hàng ngày cất lượt nhau đến thà tiếp, lại bỏ hết cả xích tay xiềng chân ra.

Một hôm cả bọn chín người *Triệu-bằng* cùng mời tiếp rượu hai họ *Ân*, cùng nhau nói chuyện, hai họ *Ân* vẫn là hào kiệt, nên không tỏ ý buồn đâu, cứ ăn uống tự nhiên, mọi người lại cùng nhau khuyên mời, *Ân-bằng* cười mà nói rằng:

Các người cố ép chúng tôi uống, lại muốn đánh lừa gì nữa chăng?

Ân-hậc cũng cười mà nói rằng:

Các người đã mời ta uống, ta cứ uống say, thà bỏ cho các người muốn làm gì thì làm.

Bọn *Triệu-bằng* cùng nói rằng:

Hai bác xin chớ giận, xin khoan thứ cho chúng tôi.

Nói rồi cả bọn cùng qui xuống lạy. Hai họ *Ân* vội cố dậy, nhưng mọi người cứ qui mãi không đứng lên, rồi cùng nói rằng:

Hai kha-kha cố chịu nghe lời, thì chúng tôi mới dám đứng dậy.

Ân-bằng nói:

Các người muốn nói gì thì cứ nói đi.

Mọi người liền tỏ lời khuyên cố điều hàng, lúc đầu hai họ *Ân* không hàng lòng, nhưng bọn kỳ cựu qui mãi không đứng dậy.

Hàng nói chuyện, bỗng có tin báo là *Điền* tổng binh đến, hai họ *Ân* cả ngỡ là *Điền* tổng binh đến nơi hỏi, ngờ đâu *Điền* tổng binh vừa đi vào, vừa nói lên rằng:

Đi ra mời hai tướng-quân họ *Ân* mỗi vị một chén.

Nói rồi lôi đã vào đến nơi, mọi người chưa đứng dậy, chỉ đứng ra hai bên, *Điền* tổng binh tiến chắp tay cúi chào hai họ *Ân* hai họ *Ân* vội vàng đáp lễ lại, *Điền* tổng binh mời hai người ngồi lên trên, hai người không chịu ngồi, thì chỉ đến hai ba lần rồi mới chịu ngồi xuống. *Điền* tổng binh bảo mọi người lại ngồi vào uống rượu, cùng nhau trò truyện rất là vui vẻ, khi nói đến việc đầu hàng, hai người không thể từ chối được nữa, đành phải xin đầu hàng vậy.

Uống rượu mãi đến canh ba mới xong. *Điền* tổng binh mới bảo hai họ *Ân* về nghỉ trong dinh mình, hai người chối từ. *Lưu-vũ-sinh* liền nói với *Điền* tổng binh rằng:

Xin đại-nhân hãy bàm với quan trấn-phủ và quan khâm-sai, rồi sau hãy đưa hai *Ân* đại-huynh ra khỏi phòng giam, mới có nghĩa lý.

Điền tổng binh nghe lời, rồi tức thì ra vì.

Lại nói chuyện hai họ *Ân* ở trong phòng giam, ngày đêm được tự do, và được tiếp đãi rất hậu, không cần lo ngại gì, chỉ nghĩ phép giữ quyền ở trại Thanh-thủy mà thôi. Một hôm ăn cơm trưa rồi, có tên lính vào hàm rằng:

Gia quyến hai *Ân* tướng quân đã đến nơi, có xin vào trăm.

Hai người đều nói:

Ra gọi chúng nó vào đây,

Nguyên là ngày thứ hai sau tết trung nguyên, chị em họ *Bích* ở hậu trại không thấy hai lọc *Ân* trở về, lại nhân thấy bọn liễu-hoàn nói chuyện thì tên với nhau là hai trại-chủ đã đầu mất, mới tra hỏi, và trao mai người đi ra tìm tại đó tìm, thì lỗ-ng thấy *Hồng-mông* ở ngoài vào, hai chị em vội chạy ra hỏi, thì *Hồng-mông* nói là hai trại-chủ bị bọn *Bường-chấn-Thanh* đùng kế bắt đem đi rồi, lành ít dữ nhiều, thực là đáng lo quá.

Hồng-mông nói nói lại ra đi.

Bấy giờ ở hậu trại nghe tin trại-chủ bị bắt đều rất lo sầu, hai chị em họ *Bích* thì bàn tự tử, hai người con gái là *Thắng-tiên, Bích-thiềm* thì bàn đuổi theo bắt lại. Mọi người đều đang bàn nói lao nhao, thì lại thấy *Hồng-mông* ở ngoài vào nói rằng:

Thôi các người không phải bàn nói gì nữa, hiện nay *Viên, Bường* đã đến hàng, hai trại-chủ ta đều không chịu khuất, nhưng bọn họ tiếp đãi rất hậu, vậy xin cùng đi đến tỉnh, bắt xem thế nào.

Hồng-mông nói rồi cùng hai vợ và hai con của *Ân-bằng* và *Ân-hậc* cùng ra đi lên tỉnh để nghe tin tức. Đến giữa đường thì đã gặp thấy *Chế-nhất Quan* đem quân đi đến và nói cho biết hai họ *Ân* đã đầu hàng rồi, cùng *Điền* tổng binh bắt làm anh em, *Điền* tổng binh sai đi đón hai phu-nhân và hai tiểu thư đến cùng ở, Nương vợ con hai người vẫn không tin, mãi khi đến tỉnh vào thăm, hai họ *Ân* lại nói cho biết, mới tin làm tạm. Bấy giờ *Điền* tổng binh cho mời hai họ *Ân* vào quyền nghỉ tạm ra nhà công quán yên nghỉ ít lâu, để chờ bàn quan trấn-phủ và quan khâm-sai đàng bàn tâu triều-đình, xem thánh-chỉ nghĩ định thế nào, mới sẽ định liệu.

BỐI SẮU MƯƠI

Ân khâm sai giả kẻ lại quán.

Hiền đàn mụa bày mưu phá nát,

Lại nói chuyện *Ân khâm sai* từ khi mang quân đến đóng ở núi Thiên-mục, xem xét hình thế, thấy nơi eo đó vít đặc, vững chắc hơn 20 dặm, chỉ có con đường nhỏ, có thể đi lên sửa được, còn chung quanh toàn đá mọc gồ ghề, cỏ lan rậm rạp: rất là hiểm-trở, tên đầu đảng giữ ở trên núi ấy là *Đằng-vạn-Biên*, thế họ có hơn nghìn lâu-la, lại coi quân hơn một nghìn thổ-dân. (Giếng nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường.
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

Supplément au Trung-Bắc Tân-Văn

GIÁ MUA CÓ HẠN

	Tờ buổi trưa	Tờ buổi tối	Cả hai tờ
Cả năm.	3$00	6$00	8$00
Sáu tháng.	1.60	3.20	4.00
Ba tháng.	0.90	1.80	2.00
Một tháng.	—	—	1.00

Nam-kỳ và ngoại-quốc phải trả thêm tiền cước

N° 3576 du 21 Février 1929

TRUNG-BẮC BUỔI TRƯA

Phụ-trương số 14 — (Tờ phụ-trương này ra từ trưa hôm 20 Février 1929) — Mỗi số: 1 xu

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 63, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

PUBLICITÉ
Annonces le c/m. . . . . 0$60
Réclames — 1.00

Consulter les tarifs pour contrats de longue durée

Ô-TÔ

Thế-giới văn minh ngày xưa chém giết nhau vì địa-phận, vì tôn giáo, vì một nghĩa sự-chủ; sau chém giết nhau vì thương quyền, thương-lợi ở trong thế-giới, vì sản-vật (sắt với than); sau nay có lẽ còn chém giết nhau vì một thứ sản-vật là dầu xăng, tức là vì ô-tô. (Rồi thì ra vì ô-tô với tàu bay).

Xét ra cái công-dụng của ô-tô cũng nhiều, mà cái tội ô-tô cũng nặng. Giờ ta thử ngẫm-nghĩ cái vấn-đề ô tô ở nước ta.

Từ khi người tây đem ô-tô sang bán cho chúng ta dùng, kể nó cũng kết quả nên nhiều điều quái lạ.

Cái số kẻ công việc phải dùng đến ô-tô mà sắm được ô-tô thì rất ít mà cái số những kẻ, no cơm mà dửng hông-mỡ, mua cái ô-tô để diện, thì là chín phần trong mười phần. Xin ai hãy lần-thần như tôi, đứng ngả ba mà đếm từng cái ô-tô chạy qua, rồi đoán xem cái nào đi chơi, cái nào đi có công có việc, phải lấy số chẵn trung quanh năm chứ đừng lấy một số ngày tết, thì quả nghiệm ra trong mười cái chạy qua, có chín cái mang những người dửng mỡ, nhiều lúc đi mà không biết đi đâu, có khi đến chỗ rồi phải đứng lại mà nghĩ xem ta còn đi được những chỗ nào bây giờ?

Cũng là một cách đi diễu ngoài phố, tôi cho bà điểm Bé-tí là cao. Một khi tôi hỏi bà sao chưa sắm ô-tô (bây giờ bà đã sắm rồi) thì bà đáp rằng: Ô-tô đi nhanh quá, hai bên hàng phố người ta nhìn không kịp cho nên em ưa dùng xe độc-mã, và xe kéo mà sơn nước đỏi mồi. Khen cho bà chị ấn ở có nghĩa-lý hơn người ta nhiều! Bây giờ sở dĩ bà chị cũng sắm ô-tô, là để cho ai nấy biết rằng người ta có ta cũng có mà thôi, chứ nào có mấy ai được thừa nhận bà chị ngự qua bằng cái *Đơ-la* mười-hai mã lực.

Nhưng lại phải xét cho cái ô-tô cũng lắm điều hay. Vì ai cũng có, mà ai đã có thì đi chơi quanh đây mãi nó sinh chán, thành ra mỗi ngày phải nghĩ ra những chỗ đi chơi thật xa thật ít người biết đến. Bởi vậy mà khắp trong nước ta, không còn có chỗ nào là xa nữa. Ngày xưa đi lên đến Lạng-sơn cũng đã nên câu:

Tiếc công bác mẹ sinh thành ra em

rồi. Đến bây giờ Tuyên quang, Bắc-kạn, Cao-bằng, cơ bằng lên ô Cầu giấy. Vì ô tô mà xa cũng hóa gần, và đã có ô-tô lại muốn có đồn điền, để mà đi, chứ không thì biết đi đâu mãi mãi. Bởi thế thành ra việc khai khẩn các vùng thượng-du ngày xưa không ai nghĩ đến, mà bây giờ đến nỗi tranh nhau mua cả từ những trại ấp ở đâu trên mạn ngược. Có người đi mua liều dồn điền không có tiền trả phải đến quyên sinh, cũng vì ô tô chi cả.

Vậy mới biết ở đời khó biết cái gì thật là hay, cái gì thật là dở. Hay trung hữu dở, mà dở trung hữu hay! Cho đến cái ngông cuồng của mấy người no cơm dửng mỡ, công kết quả được nên một cuộc rất lợi cho việc ly-tán chung cả nước. Mà cái nhiệt-thành của các nhà tư-thư soạn báo cảnh-tỉnh quốc dân thì lại xui nên những lời ăn tiếng nói ngao ngược. Tôi sực nhớ đến câu chuyện một người con gái, vì đọc nhiều báo, nhiều tân-thư quá, mà không hiểu hết nghĩa lý, đem những câu tự do, nữ quyền, văn minh tấn-bộ ra mà làng-mạ cả cha mẹ.

Xin lại hỏi-đề mà kết nốt câu chuyện ô tô.

Cái ô tô ở tay người có công việc phải dùng mà đã dùng lại biết cầm lái lấy, biết chăm nom lấy, thì nó rẻ hơn một cái xe tay người kéo, mà ở tay những người điểm đới mà mua chơi, mua xe về mà mình lâm một cái kiện thịt phải thuê kẻ khác lôi đi, thì nó thật tốn tiền mà không có thú vị được lâu chỉ trong vài ngày khắc chán.

Chúng ta nên biết dùng cái ô-tô cũng như bao nhiêu cái hay cái tiện khác của người Âu-Tây đem lại. Dẫu việc hay ta cũng nên chí-tâm mà làm, chứ không nên vô tình mà làm ra vậy.

V.

Việc điều đình Trung Pháp

Buổi sáng ngày hôm thứ hai cuộc hội nghị điều-đình bản giao ước của Trung hoa với Đông-dương đã họp buổi bội-đồng kỳ thứ chín. Đã bàn đến các điều nói về các thành khai-thông ở ba tỉnh giáp giới Đông-dương, và về việc đặt các sứ bộ Trung-hoa ở Đông-dương. Các đại biểu xét các khoản chiết trung nói về các thành khai thông. Sau bàn đến thể lệ kiều-dân Trung-hoa ở Đông-dương, và ngạch quan-thuế thi hành với hàng hóa Trung-hoa nhập - cảng Đông-dương. Sẽ soạn một bản dự-án mới chấm chước cả mọi lẽ phải trái của hai bên, để đến ngày thứ sáu mấy sẽ bàn. Lý thuyết của hai bên dần dần đã hợp nhau, và xét ra lối lẽ của đại-biểu Trung-hoa đã bớt giọng khách bác. Cái cảm giác xem ra đã khá hơn ít nhiều.

HÀI ĐÀM

Câu chúc tết câu lợi

Hai cậu bé nói chuyện tết, một cậu có vẻ khoe của:

Thầy tôi đi lễ tết bằng ô-tô. Ai vào nhà tôi cũng mời người ta một chai xâm-banh con, với đầy một mâm pháo trái lớn. Khi người ta ra, tôi chúc thầm cho các người ấy năm nay phải lên mạn ngược.

-- Thế người ta ngã nước thời sao?

-- Có thế bán thuốc ngã nước mới đắt, mới có tiền....

-- Tôi như anh tôi chúc cho họ nghiện cả.

-- Sao vậy?

-- Vì thầy tôi suốn..... thuốc ngang....

Kim Xuyến

Tàu-bay mang thư ở Pháp sang

Các tàu-bay mang thư ở Pháp đã khởi hành sáng hôm qua.

Phi-công Le Brix có mang một bức thư của Pasquier phu-nhân gửi cho quan Toàn-quyền và phi-công Costes mang một bức thư của đức Bảo-đại dưng Hoàng thái hậu.

Sau lại có tin rằng chiếc máy của phi-công Costes đụng phải một cái cột dây-thép ở *ga* Bondy. May gẫy tan tành nhưng người không việc gì.

Tin sau cùng, xin xem ở số báo ra buổi tối.

Quan Toàn quyền xứ Phi luật-tân sang Nhật

Quan Toàn-quyền xứ Phi-luật-tân là M. Stimson nay mai trở về Hoa-kỳ, đi qua Nhật-bản sẽ đến thăm quan thượng-tướng Tanaka, cùng quan tổng-trưởng bộ Hải quân Okada. M. Stimson được cử sang xem xét cái thái-độ của Nhật đối với một cuộc hội-nghị hải-thuyền nay mai. Quan Toàn - quyền Stimson sẽ xung chức tổng-trưởng một bộ, về quyền chính quan tổng-thống mới, Hoover.

Hai vị bác-sĩ nước Anh tự tận

Bác-sĩ Alfred Smith, và bác-sĩ Sydney Smith là hai anh em sinh đôi, truyền môn phép trị bệnh bằng quang chất và phép trị bệnh ung độc, cùng tự tử ở Londres ngày 16 janvier mới đây.

Buổi sáng hôm ấy, người canh cổng lầu nhà hai ông ở không thấy hai ông xuống, bèn lên xem, thấy ở trước cửa phòng có gài một tờ giấy đề rằng: Kính cáo quốc dân, chúng tôi đã dùng hết đời đề khảo cứu về bệnh ung độc, vì thế mà chúng tôi thành ra nghèo khó, cái đời thực không đáng sống. »

Người canh cổng bèn cậy cửa ra, thì thấy hai anh em cùng chết, cổ bị cắt đứt ra.

Người ở phòng bên cạnh phòng của hai ông kể chuyện đêm hôm trước nghe thấy hai ông đi lại trong phòng cả đêm.

Hai ông đã khảo cứu được nhiều điều có ích về bệnh ung độc, nên hai ông mất ai quen biết cũng lấy làm tiếc, và nhất là lấy làm lạ, người ta nói mới mấy hôm trước, hai ông vừa giúp việc cho một nhà giải phẫu, trong việc trị bệnh ung độc và lại cho không lấy tiền một số quang chất đáng giá 2.000 livres. Chính ngày hôm ấy một ông thày giải phẫu khác cũng đợi hai ông đến giúp trong việc trị bệnh cho một người nữa, đến lúc gần mổ, tìm hai ông không thấy, mới biết là hai ông tự tận.

Những viên chức có công trong khi có dịch tễ

Những viên chức có tên sau này vì đã có công trong dịp xảy ra bệnh dịch-tễ về năm 1927 và 1928, nên vừa được bên Bộ thuộc địa cho như sau này:

Được Danh dự bội tinh về dịch tễ (Médaille d'honneur des épidémies)

MM. Nguyễn - văn - Hiền, thương thư ở Huế; Nguyễn-sĩ-Dung, y sĩ ở Tourane; Ưng-Thông, y sĩ ở Huế; Henri Marcel, y sĩ ở Hanoi; Lê - văn - Bị, y sĩ ở Bắc-ninh; Trương-đình-Vỹ, y sĩ ở Tchépone (Ai-lao); Nguyễn-tấn-Thăng, khám hộ bình ở Huế; Cao - huy - Diêu, khám hộ ở Đồng-hới; Nguyễn-văn-Bin, khám hộ ở Thái-bình.

Được giấy khen về dịch tễ (Mention honorable des épidemies

MM. Nguyễn - ba - Tuong, y sĩ ở Hanoi; Lê-đình-Thám, y sĩ ở Huế; Nguyễn-kim-Chi, y sĩ ở Đồng-hới; Đặng-văn-Du, y sĩ ở Vinh; Nguyễn-tinh-Phấp, y sĩ ở Vinh; Trần-ngọc-Hồ, khám hộ bình ở Thanh-hóa; Ngô-văn-Thai, khám hộ bình ở Thanh-hóa; Lê-ngọc-Bích khám hộ bình ở Thanh-hóa; Trần-văn-Cừu, khám hộ bình ở Hà-tĩnh; Đinh-văn-Huyền, khám hộ bình ở Huế; Thái-quang-Thông, khám hộ bình ở Huế; Lê-ngọc-Mai, khám hộ bình ở Đồng-hới; Nguyễn-văn-Mậu, khám hộ bình ở Huế; Hoàng-quang-Liệu, khám hộ bình ở Tchépone (Lào); Nguyễn-đức-Ám, khám hộ ở Hanoi; Vũ-kim-Bích, khám hộ ở Hải-dương; Đoàn-đình Cuiều, khám hộ ở Hải-dương; Phạm-văn-Đại, khám hộ ở Hải-dương.

Bản quán có lời mừng tất cả các ngài.

Tại tòa Thượng-thẩm

Một quyển sách truyền bá việc cách-mạnh. — Quách-văn Điều là thầy-đồ chữ nho quán tỉnh Sơn-tây năm nhà có làm một cuốn sách quốc-ngữ để là « *An-Nam hoạtên*. Trong sách ấy, tác-giả vẽ ra những sự áp-chế của Bảo-hộ đối với dân Annam và có ý bảo dân ta bất cứ hạng nào, phải nào cũng phải hết lòng lo việc đích-mạnh để cho nước Nam thoát khỏi vòng áp-chế. Khi soạn xong cuốn sách ấy, soạn giả ngâm nga thế nào rồi nộp đi mất. Bấy giờ lý-trưởng làng cầm lấy xem, biết là sách phản-đối, liền cùng hội-đồng hương-chính đi tố-giác quan sở tại đến khám, thì bắt được cuốn sách ấy giấu ở dưới gầm ban thờ. Tòa án Trùng trị Hanoi trước đã phạt Quách văn-Điều 2 năm tù nay xin chống án, thì tòa Thượng-thẩm lại y án ấy.

Vô ý làm người bị thương. — Nguyễn văn-Thân là cái cu-ly, một hôm đi xe đạp chạy nhanh quá, khi đến ngã tư vườn hoa cửa Nam, tránh không kịp đâm phải cái xe tay trong có một người và đàn ngồi bế đứa bé con, làm đứa bé ấy ngã bị thương.

Tòa án Trùng - trị Hanoi trước đã phạt Nguyễn-văn-Thân 8 ngày tù và 25 quan. Bên bị can chống án nhưng không đến hầu, nên ngày tháng trước tòa Thượng-thẩm lại y án phạt vắng mặt. Nay vì kháng án tham-mặt vắng mặt ấy, nên tòa Thượng-thẩm xử lại, tuyên án tha cho tội tù và giảm tiền phạt xuống 16 quan.

Gà xóc đĩa. — Nguyễn-văn-Trung chủ ô-tô chở hành khách và Nguyễn-văn-Luân buôn bán phải Tòa-án Trùng-trị Hanoi phạt mỗi tên 6 tháng tù và 100 quan về tội gà xóc-đĩa ở số 89 phố hàng Giấy, do sở Mật-thám bắt được một bọn đài, ngày năm ngoái nay tòa Thượng-thẩm giảm tội tù mỗi tên xuống 4 tháng và tha cho tiền phạt.

Còn những việc khác xin xem số báo ra buổi tối.

∴

Quan Viện - trưởng Morché tòa Thượng-thẩm vừa cử các quan chức các phòng tại tòa Thượng-thẩm về khóa tam cả nguyệt thứ nhất năm 1929 như sau này:

Từ ngày 25 février đến 5 mars 1928

Phòng thứ nhất (kháng án về khinh tội)

M. Collet, quan tham nghị làm chánh án.

MM. Rozé, Pojos làm bồi thẩm.

Phòng thứ hai (việc hình)

M. Baurens, quan quyền tham nghị tại tòa Thượng-thẩm, làm chánh án.

MM. Narbonne, Phạm-gia-Thụy làm bồi thẩm.

Phòng thứ hai (việc hộ)

M. Tridon, quan Tham-nghị làm *Phòng thứ hai (việc hình) về khinh tội* chánh án.

MM. Couget, Vũ-ngọc-Hoành làm bồi thẩm.

M. Rozé quan tố-vấn tại tòa Thượng thẩm làm chánh án

MM. Pojos, Vũ-ngọc-Hoành làm bồi thẩm.

Từ ngày 5 mars 1929 trở đi

Phòng thứ nhất về việc hộ và việc thương

M. Morché, quan viện-trưởng tại tòa Thượng-thẩm làm chánh án.

MM. Falka, Couget, quyền tham-nghị làm bồi thẩm.

M. Tridon làm bồi thẩm dự khuyết.

Phòng thứ hai (việc hình) về trọng tội

M. Rozé, quan tham nghị tại tòa Thượng-thẩm làm chánh-án.

MM. Narbonne, Vũ-ngọc-Hoành làm bồi-thẩm.

MM. Tridon, Phạm-gia-Thụy làm bồi-thẩm dự khuyết.

Phòng thứ hai (việc hình) về khinh tội

M. Tridon, quan tham nghị tại tòa Thượng-thẩm làm chánh án.

MM. Sadoul, Phạm-gia-Thụy làm bồi thẩm.

M. Falk, Vũ ngọc-Hoành làm bồi thẩm dự khuyết.

Phòng thứ hai (việc hộ)

M. Morché quan viện trưởng tòa Thượng-thẩm làm chánh án.

MM. Baurens, Vũ-ngọc-Hoành làm bồi-thẩm.

MM. Couget, Phạm-gia-Thụy làm bồi thẩm dự khuyết.

Phòng dự thẩm « về bắc trên

M. Favreau làm chánh-án.

MM. Sadoul, Narbonne làm bồi thẩm

Cái án mạng ở đường Huế

Các báo Tây ở đây đều cho Léon Sanh và người đồng đảng là hai tay thừa hành trong việc này mà thôi, chứ không phải là những tay sai khiến. Ý tòa-án và sở Mật thám cũng vậy, cho nên mấy hôm nay mới tróc nã riết những người xưa nay bị nghi ngờ là có ý mong việc bạo-động và cho là việc án mạng này do những hội bí mật mà phát sinh ra.

Ai ngờ việc án mạng ấy lại hóa là một việc quốc sự.

Trong số báo thứ nhất thuật về việc việc này, bản quán đã nói rằng sở Mật-thám Haiphong bắt hai người cũng đi mộ phu là MM. Bach-thái-Đăng và Nguyễn-văn-Nguyên. Nay MM. Tông và Nguyên có cho bản báo hay rằng hai ông ấy không có làm việc mộ phu bao giờ. Vậy nay cải-chính.

VIỆC HANOI

THỜI TIẾT

Lúc 10 giờ sáng: 22 độ

Thư từ gửi bằng tàu bay

Sở Bưu-điện bá cáo rằng: thư *recommandé*, trừ những thư có khai giá (V.D.) không kể, đều có thể gửi bằng chuyến tàu-bay do phi-công Costes vận mày.

Ngạch Bưu-điện

M. Lương-Kiêm tức Tai, thư-ký bưu điện hạng nhì, theo như đơn xin được nghỉ thêm hạn một năm nữa.

Ngạch võ-tuyến

M. Vũ-đình-Tá, thư-ký võ tuyến, nay đề tòng sự ở tàu « *Hanoi* », thêm một hạn nữa là 6 tháng kể từ ngày 19 février 1929

M. Phạm-hữu-Hưng, thư-ký võ-tuyến, nay đề tòng sự ở tàu « *Expadon* » thêm một hạn nữa là 6 tháng, kể từ ngày 26 février 1929.

M. Ng.-viết-Thơ, thư-ký võ-tuyến, nay đề tòng sự ở tàu « *Paul Bert* » một hạn nữa là 6 tháng, kể từ ngày 1er février 1929.

Ngạch Tư-pháp

M. Nguyễn-văn-Trúc, thư-ký thông-ngôn thượng hạng hạng tư, theo như đơn xin, được nghỉ giả hạn một năm không được ăn lương.

Ngạch y-tế

M. Vũ-Hòa tức Thanh, aide-médecin bình hạng năm, ở nhà thương Đồn-Thủy, Hanoi, nay đề ra ngoại ngạch, và bổ vào tòng sự với hội khảo cứu về khoa học « *Field Museum* » do M. Harold J. Coolidge chủ-trương.

Sở trước bạ.

MM. Đặng-văn-Duy, Lê-văn-Nha, Vũ văn-Đức, Vũ-khắc Hiên, Nguyễn-ngọc-Hoa, Đặng-mạnh-Liên, Dương - hanh - Hiên, thư ký sở Trước bạ, nay bổ vào sở Trước bạ Hanoi

MM. Đỗ-văn-Long, Nguyễn - ngọc-Sang, Lê-văn-Hy, Trịnh-quang-Cự, Đỗ-Lịnh, Vương-đình-Quan, thư ký sở Trước bạ, nay bổ vào sở Trước bạ Hai phong.

Hỉ-tín

Bản-quán được tin cậu Lê-trọng-Kỷ, là trưởng-nam ông Lê-văn-Phúc, chủ Đông-kinh ấn-quán, sắp kết duyên với cô Đỗ-thị-Thuần, là ái công-tử ông Đỗ-xuân-Mẫu, Tri-châu ở phủ Thống-sứ. Bản quán có lời mừng trước hai họ.

Lại một người đàn bà đâm đầu xuống hồ Hoàn-kiếm

Sáng hôm qua, một người đàn bà xuân xanh chừng 21, 22 tuổi tên là Ng-thị-Hang, là vợ lẽ một người thợ kim hoàn tên là cả Bình, nhà số 76 phố hàng Bạc, chẳng biết vì hờn duyên tủi phận hay vì sự ghen-tuông, mà ra đâm đầu xuống hồ Hoàn-kiếm tự tử.

May tức ấy có người phu lục-lộ tên là Phạm-hữu-Quý qua đó, nhảy xuống vớt lên được; Người đàn bà ấy chỉ phải uống bữa nước hồ no thôi.

Một việc li-dị

Theo lệnh quan Biện-lý Hà-nội, sở cảm đã cho xét về việc Ng-thế-Văn, 27 tuổi, cai cảnh sát, số 52, cùng vợ là Trần thị-Ninh, ở số 207 phố Lò-đúc, xin li dị nhau.

Mấy việc thầu

Ngày 18 février tại sở Bưu-điện Hanoi và Saigon có đấu giá thầu các sở và giấy in cho sở ấy về năm 1929. Các nhà sau này có đến dự thầu.

Lô thứ nhất

MM. I. D. E. O bỏ 11.080$63
Ngô tử-Hạ bỏ 9.057 82
Vậy M. Ngô tử-Hạ được tạm thầu.

Lô thứ hai

MM. I. D. E. O. bỏ 11.569$80
Ming Sang bỏ 13.501 82
Kim-đức-Giang bỏ 10.488 30
Lê-văn Phúc bỏ 13 676 60
Ngô-tử-Hạ bỏ 9.391 07
Vậy M. Ngô-tử-Hạ được tạm thầu

Lô thứ ba

MM. I D. E. O. bỏ 13.278$38
Lê văn-Phúc bỏ 15.000 00
Ming Sang bỏ 18.961 50
Kim-đức-Giang bỏ 13 767 50
Ngô-tử-Hạ bỏ 10.760 40
Vậy M. Ngô-tử Hạ được tạm thầu, ở Saigon không có nhà in nào thầu cả.

∴

Ngày 19 février hồi 16 giờ tại sở công chính Bắc-kỳ đã đấu giá thầu các việc sau này: làm đường Đình-lập đi Tiên-yên ở đường thuộc-địa số 4, thuộc tỉnh Moncay (lô thứ tư) việc làm đáng 19.636p.60.

Các nhà đến bỏ thầu như sau này:

MM. Bùi-văn Nguyên tăng 8%.
Ng-văn-Tuy tăng 4%.
Vậy M. Tuy được tạm thầu

Việc làm đường ấy, (lô thứ năm) việc làm đáng 15.285p.00

M. Bùi-văn - Nguyên bỏ tăng 14%. được tạm thầu.

Việc làm đường Thất-khê đi Van-mít (Lạng-sơn) việc làm đáng 30.800p.00.

M. Ng-ngọc-Tâm bỏ tăng 34%. được tạm thầu.

Tiền trợ cuất

Mme Nguyễn-thị-Lịch, là vợ góa M. Nguyễn-đung-Tấn, nguyên thông phán hạng tư, ký đã ngày 16 Mai 1928, nay được lĩnh số tiền trợ cuất mỗi năm là 53$

Mme Đặng-thị-Đức, là vợ góa M. Đặng - văn - Khanh, nguên thừa phái hạng tư, là thế ngày 27 février 1928, nay được lĩnh tiền trợ cuất mỗi năm là 30p.

Bị bắt giam cứu

Ng-v-Hoàng, 18 tuổi, Trần-v-Phượng 15 tuổi, vô gia cư, vô nghệ nghiệp, can tội ăn cắp một trap sách và cái đồng hồ báo thức, của M. Ng-v Ngọc, qua Hà-nội, vậy đã bị bắt giam cứu.

Mất bóng đèn điện

Ông chủ nhà máy đèn trình rằng đêm 14 rạng 15 février vừa rồi, không biết quân trộm nào lấy trộm mất ba cái bóng đèn điện ở ngoài đường.

Mất vé vạn-bảo

Trần-thị-Chung, ở làng Huyền-vang (Hà-đông) trình rằng đánh rơi mất một cái vé Vạn-bảo không nhớ số, đề ngày 17 février 1929.

Của ai thế?

Một cái vi đa đen trong có đựng một cái thẻ đề tên là Ng-ngọc-Tích, 19 tuổi, ở hộ Nhị (Hà-nội), và một gói trong có cái thẻ căn cước số T. 517 ở Nam-định, hai cái thẻ thuế thân, một cái giấy vận lái ô tô số 1681, cùng các giấy má khác đề tên là Trịnh-văn-Vinh, quán làng Thượng-phúc (Nam-định) đều đem nộp tại sở cảm hàng Trống; vậy của ai thì đến mà nhận.

Mất cái trộm

Đêm 17 février, quân trộm vào nhà Nguyễn-văn-Phẩm, là bồi của M. Lavigne số 59 đường hàng Cỏ, lấy trộm mất các đồ đạc giá đáng hơn mười đồng và một cái chêu đồng giá đáng 5 đồng rồi trốn ra mất.

VIỆC BẮC-KỲ

NAM ĐỊNH

Trộm ban ngày

Chiều 18 février vừa rồi, quân trộm bẻ khóa cửa vào nhà M. Đỗ-trịnh-Lợi, 19 tuổi, thư-ký sở bưu-điện, ở phố Định-tiên, phá hòm lấy mất sạch cả quần áo đồ đạc, giá đáng 85 p.50, rồi lẻn ra mất.

Khi chủ nhà đi làm về, thấy cửa ngõ, vào trong nhà thì thấy đồ đạc đã mất sạch, mới hốt hoảng đi trình sở sen-đầm. Hiện sở sen-đầm còn đương dò xét cho ra quân trộm táo gan ấy.

HADONG

Hội khánh-thành chùa Am ở Xét

Chúng tôi là kỷ-lý và sư-cụ ở chùa Xét thuộc tổng Thịnh-Liệt nhiệt thành và chủ-tính đã mấy năm nay mới tu bổ được chùa Am, nhà tổ, cửa Tam-quan và hai bên hoành-lan (nhà ngang) cùng là các Tòa ở trong chùa. Hiện nay đã được hoàn-thành cả. Chúng tôi đã được phép mở hội khánh thành bắt đầu từ mồng chín tháng riêng ta (18 tháng hai tây năm 1929) cho đến ngày 15 tháng riêng Annam (24 tháng hai tây) mới đã đám.

Cho được long trọng sự khánh thành, chúng tôi sẽ mở các trò vui như danh cờ bạc, chọi chim cùng nhiều các trò vui khác nữa, vậy chúng tôi cùng sư-cụ xin kính mời các Quý-khách thập phương cùng là các cụ, các bà, các cô có lòng thiện tín về trước ta lễ phật, sau là để chứng kiến cái công-quả lớn thành của nhà chùa, thì chúng tôi sẽ được vẻ vang vô cùng.

Lối đi về Chùa rất là dễ đi, đi xe điện đến ngã tư Trung-Hiền rồi chỉ đi độ 6 xu xe ta đến tận cửa Chùa. Lối này đi lại rất tiện, lúc nào cũng có xe đon các chuyến xe-điện.

Ở các nơi xa chúng tôi không kịp gửi thiệp mời, vậy bài lai-cảo này để thay từ thiệp ấy.

Kỷ-lý và sư-cụ
tổng Thịnh-liệt lai cảo.

BẮC-NINH

Anh em đói nay

Ngày 17 février vừa rồi, Lê-văn-Cần, 30 tuổi làm nghề giấy ở phố trò-xa Bắc-ninh, đến sở sen-đầm trình rằng em là Lê-văn-Luận 34 tuổi, cũng nghề đóng giấy, chửi mẹ là Nguyễn-thị-Điểm 62 tuổi, và cầm dao đâm mình bị trọng thương ở cầm.

Sở sen-đầm cho đòi người mẹ và người em cùng chứng cớ đến hỏi, thì cả hai đều chỉ vì người mẹ muốn thuê cái nhà cất tiền, Luận cản không nên thuê, thì Cần cầm gậy toan đánh Luận, nhưng Luận đóng cửa lại được, nên không việc gì, Cần vì ngã xuống nên bị thương, chứ không phải Luận cầm dao đâm, người mẹ lại nói rằng khi ấy Cần đương say sưa vì rượu.

Sở sen-đầm hỏi xong, đã tha cho Luận về.

Các cuộc vui tối nay

Cinéma Palace : O hello.
Cinema Tonkinois : Le démon des mers.
Cinéma Pathé : Les Rois des mers.
Quảng-lạc : Ngày : Hề ấp khảo.
Tối : Hắc hành nhân.
Nhà hát tây : Ngài.

Con các nhà bát khác chưa thấy gửi

GIA LÂM

Nạn ô-tô

Hôm vừa rồi, chiếc ô-tô số T.4885, do một người Tây cầm máy, trên xe có một người tây và một người đàn nữa ngồi, đi đường Haiphong lên Hanoi, khi đến Ái-mộ, thì đụng phải một người đi đường. Bị thương ở mặt, máu me lênh láng.

THÁI NGUYÊN

Rượu lậu

Hôm vừa rồi, người lính cảnh-sát Đào-văn-Nhuận, có bắt được một người hàng gạo, tên là Đào-thị-Bông 32 tuổi, quán làng Đào-xá, tổng Hoàng trung, huyện Phú-xuyên Hà-đông, có mang rượu lậu vậy đã giải giao cho sở Thương-chính.

Tin Trung-kỳ

THANH HÓA

Quân trộm táo gan

Đêm vừa rồi, quân trộm phá rào vào ăn trộm nhà M. Lalonti tại ga xe lửa; chẳng may chủ nhà sực thức dậy, nên lại phải ra không ăn.

Hôm sau chủ nhà có đi trình sở sen-đầm và ngờ cho một người làm công cũ, song sở sen đầm đến tận nhà người làm công ấy khám xét thì chẳng có cái gì là khả nghi cả.

SINH, TỬ, GIÁ THÚ

SINH

Đặng-trần-Lại con M. Đặng-trần-thiện thư ký vô tuyến : 47 phố hàng Bạc.

Nguyễn-hữu-Ngọc con M. Nguyễn-hữu-Quý. 5 phố hàng Đồ.

Phạm-thị-Ty con M. Phạm-văn-Lung, 82 phố hàng Đào.

Phạm-thị Xuân con M. Phạm-đăng Huệ 12 phố hàng nón.

Nguyễn-văn-Hiền con M. Nguyễn-văn-Lai, 16 phố cửa Bắc.

Nguyễn-thị-Phúc con M. Nguyễn-văn-Trúc, số 22 phố Duvillier.

Trịnh-thị Nghĩa con M. Trịnh-văn-Tính ở Hadong.

Nguyễn-văn-Vinh con M. Nguyễn-văn-Chau, 34 hàng Bạc.

Nguyễn-văn-Tuấn con M. Nguyễn-văn-Binh, ở Hadong.

Nguyễn-thị Lựu con M. Nguyễn-văn-Tế, ở Hadong.

Phạm-đức-ngọc con M. Phạm-đức-Cảnh, Hồ ngọc Hanoi.

Hoàng-văn-Phúc con M. Hoàng-văn-Các ở Thái-bình.

Trần-văn-Thanh con M. Trần-văn-Côm ở Hadong.

Nguyễn-văn-Ba con M. Nguyễn-văn-Nhân, ở đường Huế.

TỬ

Mme Phạm-ngọc-Vy, 84 tuổi quán làng Đông-ngạc (Hadong) chết ở nhà số 100 phố hàng Bông Hanoi.

Mme Nguyễn-thị-Phượng 72 tuổi chết ở ngõ Harmand.

Mme Lê-thị-Bảy 27 tuổi chết ở nhà số 10 phố Nhà Thờ Hanoi.

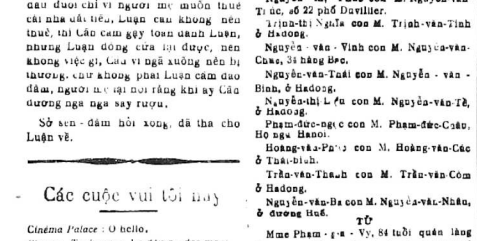

Tin-tức về việc thương-mại

GIÁ THÓC GẠO :

Gạo hạng nhất, một tạ		11 $ 30
— nhì,	—	10 40
— ba,	—	9 50
Thóc hạng nhất,	—	6 50
Bắp ngô —	—	6 60

THỜI GIÁ QUỐC TRÁI :

Ngày 12 Février 1929

3 %.	hoàn dần	77 f. 75
3 1/2 %.	hoàn dần	96 f. 95
4 %.	vĩnh viễn 1917	87 f. 10
4 %.	» 1918	85 f. 45
6 %.	» 1920	101 f. 95
5 %.	hoàn dần 1920	116 f. 75
4 %.	1925	123 f. 45

Ngày 15 Février 1929

3 %.	vĩnh viễn	72 f. 60
5 %.	1915-1916	97 f. 50

GIÁ BẠC

Kho Nhà-nước : 12 f. 25.

CÁC TIN TÀU

Tàu *André Lebon* đi ở Marseille khởi hành ngày 25 Janvier sang Tàu và sang Nhật

Tàu *Cap Varella* ở Singapore đi chạy đi Saigon ngày 14 février.

Tàu *Bougainville* ở Djibouti đi chạy đi Colombo ngày 14 février.

Tàu *Porthos* ở Marseille đi chạy đi Tàu và Nhật ngày 8 février.

Tàu *Claude Chappe* ngày 28 février ở Haiphong sẽ chạy đi Saigon chuyển thư sang Tàu *Compiègne*.

Tàu *Songho* ngày thứ năm 21 février hồi 10 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong đường Holnow và Pothayard.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 20 giờ 4 phút tối thứ tư 20 février.

CÁC VIỆC LĨNH TRỒNG VÀ ĐẤU GIÁ

Ngày 26 Février 1929 hồi 16 giờ. — Tại sở Công-chính Hanoi đấu-giá thầu việc mở rộng đường ra 8 thước tây, trong quãng km 28+000 đến 37+485 ở đường thuộc địa số 2 tỉnh Phúc-yên.

Việc thầu đáng 11.470 đồng ;
Tiền dự phòng 3 030 đồng ;
Ký quĩ tạm 200 đồng ;
Ký quĩ nhất định 4300 quan ;

Các điều lệ về việc đấu-giá ấy để tại phòng giấy quan Chánh kỹ-sư Công chính Hanoi (1er Arrondissement) và tại sở Lục-lộ Phúc-yên.

Ngày 2 Mars 1929 hồi 9 giờ. — Tại sở Bưu-điện Hanoi đấu giá mua hai vạn kilos giấy xám dùng để bọc gói cho sở ấy.

Việc thầu đáng 4000 đồng
Ký quĩ tạm 100 đồng

Điều lệ về việc thầu để tại sở Bưu-điện 14 đường Brière de l'Isle Hanoi và tại sở Bưu-điện Haiphong.

TAXEOL ROGIER

Thuốc chuyên trị rất mạnh để trị bệnh lậu. Trị các bệnh như Gonorrhée. — Cystite. — Catarrhe vésical rất hiệu. — Là một thứ thuốc mới các ông thầy thuốc ở thuộc-địa đều khuyên dùng thuốc ấy.

Giá một lọ : 2 $ 40

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
52, phố Paul-Bert, Hanoi

Việc kiện-tụng

Ai có việc kiện tụng, hoặc cần hỏi gì về luật lệ, điều phải lẽ trái, nên lại hỏi M. **Phan-văn-Đường**, nhà số 1, ngõ Tân-Hưng (*gần gare hàng Cỏ*), *Hanoi ; một lần hỏi có một đồng thôi.*

Dịch thuật đơn từ, thư-khế, văn-tự, hợp-đồng giá rẻ.

Trước khi lo Trạng-Sư cũng nên làm giấy trần tình kể rõ-ràng công việc của mình để người ta biết đường cãi.

« Âu-Tây tư-tưởng »

Là tên một thư-xá của bản-quán mở ra chỉ chuyên địch các sách Tây rất hay, chia làm ba loại,

A. Sách văn-chương kinh-điển (bìa vàng)
B. Sách đọc cho vui (bìa đỏ)
C. Sách dạy phổ-thông (bìa xanh).

Mỗi tháng ra hai quyển bán mỗi quyển 3 xu (0 $ 06).

Hiện đã in ra những sách sau này :

ALEX. DUMAS :

1. LÀ NGƯỜI NGỰ LÂM PHÁO THỦ :
toàn bộ 18 quyển nhỏ, mỗi quyển. 0 $ 05
hoặc đóng làm 4 quyển lớn có bìa toàn bộ. 1,00

FÉNELON :

2. VỀ LÊ-MẠC PHIÊU-LƯU KÝ :
cả bộ 10 quyển nhỏ mỗi quyển. 0,05
hoặc đóng làm 2 quyển lớn có bìa toàn bộ. 0,60

DE LA BROSSE :

3. LỊCH SỬ ÔNG PAUL-BERT :
cả bộ quyển nhỏ mỗi quyển. . . 0,05
hoặc đóng vào 1 quyển lớn có bìa trọn bộ. 0,15

J. SWIFT :

4. QUI-LI VE DU KÝ :
cả bộ quyển nhỏ mỗi quyển. . . 0,05
hoặc đóng làm 1 quyển có bìa trọn bộ. 0,15

PERRAULT :

5. CHUYỆN TRẺ CON :
1 quyển nhỏ. 0,05

MOLIÈRE :

6. NHỮNG HÀI KỊCH CỦA TIÊN-SINH :
5 quyển nhỏ mỗi quyển. . . . 0,05

LA FONTAINE :

7. THƠ NGỤ-NGÔN :
(văn Pháp và văn Quốc-ngữ đối nhau) có 2 quyển nhỏ mỗi quyển. 0.05

Tiền cước gửi Recommandé :

Mỗi quyển nhỏ. . . . . 0 $ 12
1 bộ « Ba người Ngự Lâm Pháo Thủ ». 0.30
1 bộ « Tê Lê Mạc Phiêu Lưu Ký » . . 0.20
1 bộ « Lịch-Sử ông Paul-Bert » . . . 0.13
1 bộ « Qui-Li Ve Du-Ký » 0.13
1 quyển « Chuyện Trẻ con ». 0.12
1 quyển « Hài-kịch Molière ». 0.16
2 quyển « Thơ Ngụ-ngôn ». 0.13
Cả 7 thứ gói làm một gói 0.60

Hiện đương in :

1. DE BALZAC :
MIẾNG DA LỪA
2. LE SAGE :
GIL BLAS

Ai có máy móc hỏng thì nên đến :

. . . . . .

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Lưu thanh tốt nhất bán và cho thuê ở :

Etablissements Indophono

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn đi giầy đẹp tất đẹp thì nên đến :

G. M. R.
Demange

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Sữa tốt nhất thì có những :

Hiệu Nestlé

. . . . . .

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai không có vốn buôn bán làm ăn thì nên đến :

Banque de l'Indochine

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn làm nhà xây bằng gạch tốt thì nên đến :

. . . . . .

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Xe đạp tốt nhất thì có :

MM. Deleule & Detouillon
Debiolle
Trúc-Thành

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn sắm đồng hồ bút máy thì nên đến :

G. M. R.
Phúc-Vinh

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn giá hóa trẻ ăn uống như thường thì nên đến :

Hiệu giống răng
Trần quang-Minh

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn sắm đồ đạc thì nên đến :

G. M. R.
Nhà tăm tăm
Trịnh-xuân-Nghĩa

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn uống rượu, hút thuốc lá, xơi đồ hộp thì nên đến :

G. M. R.
L. U. C. I.

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn tiêu khiển buổi tối thì đi xem :

Cinéma Palace
— **Tonkinois**

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Chè ngon nhất thì hiệu :

Vinh-Mậu
Kim-Thái
Ninh-Thái

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn dùng thuốc tây thì nên đến :

Pharmacie Montés (Nhà ba chuông)
— **Chassagne (Phố hàng Khay)**
— **Blanc**
— **Gillet (Vinh)**
M. Rondon (Haiphong)
M. Hélary (Haiphong)

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai có bệnh thì nên đến phòng khám bệnh :

Quan Đốc-tờ : Loubet
— **Piquemal**
— **Blot**

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai có đồ cũ và quốc-trát muốn bán thì nên đến :

Hiệu Đức-Long
Hoàng-xuân-Lan

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn săn bắn thì nên đến :

MM. Deleule & Detouillon

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn sắm đồ vàng bạc ngọc ngà thì nên đến :

G. M. R.
Perroud

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Khăn mũ đẹp thì có :

Hiệu Hai Chinh

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn xem tiểu-thuyết, mua giấy bút thì nên đến :

Tân Dân Thư Quán

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn thừa câu đối phúng mừng thì nên đến :

. . . . . .

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Công-chúa thành Ba-by-lôn

NGUYỄN-VĂN-HIẾU dịch

N° 22

(Tiếp theo)

Khi đã hát xong rồi, thì *Cụ già bẩy trái núi* (đức Giáo-hoàng) đi ra ngoài cửa giáo-đường, nghiêng đầu hầu rất là lộng-lẫy. Cụ giơ ngón tay cái lên, con hai ngón thì xuống ra và hai ngón thì gập lại, lấy ngón tay cái vạch hình chữ thập ở không gian và đang một thứ tiếng không ai nói nữa mà nói mấy tiếng nay : *Cho khắp cả tỉnh và khắp thế-gian.* Chàng Gông-ga-lịch không hiểu sao mà ngón tay lại đi được xa đến thế.

Cách đó không bao lâu chàng trông thấy tất cả triều-đình của vị chúa tể thế-gian ấy lần lượt kéo hàng đi ra ; các ngài đều là những bậc cao nghiêm, ông thì mặc áo thụng đỏ, ông thì mặc áo thụng tím ; hầu hết ông nào trông thấy chàng A-ma-đăng xinh đẹp cũng làm cho đôi con mắt có vẻ thuần hòa ; các ông đều cúi đầu chào chàng và nói với nhau rằng : *San Merlino, che bel ragazzo ! San Pancratio, che bel fanciullo*

Bọn giáo-sĩ vẫn đông thành Ăng-toan vẫn chuyên nghề đưa những khách lạ đi xem các cảnh đẹp trong thành, mới sáu sớc cần chàng đến xem những cái nhà nát mà một anh lái la cũng không muốn vào nghỉ ban đêm, nhưng xưa kia là những cái vết tích sự hùng cường của một dân-tộc đã làm bá-chủ hoàn-cầu. Họ lại chỉ cho chàng xem những bức tranh cổ đã hai trăm năm và những pho-tượng cổ đã hai mươi thế-kỷ, chàng cho là những công-trình tuyệt mỹ vậy. Chàng hỏi : « Ngày nay các ngài có làm những thứ này nữa không ? — Một viên giáo-sĩ thuộc dòng thánh Ăng-toan đáp rằng : Bẩm quan-lớn không ; song chúng tôi đều khinh-bỉ cả thế-gian vì chúng tôi giữ được những vật hiếm có này. Chúng tôi cũng như bọn bần quần áo cũ, trong kho hàng còn được những áo cũ thì lấy làm danh giá lắm.

A-ma-đăng muốn đi xem hoàng-cung : họ liền đưa chàng đến xem. Chàng trông thấy có nhiều người mặc áo tím đang đếm tiền lời-tức của nhà nước : họ tính một xứ ở trên bờ sông Đa-nuip lời tức là bao nhiêu, một xứ khác ở trên bờ sông Loa, hoặc bờ sông Gonđan-ki-vi, hoặc bờ sông Việt-tuyền là bao nhiêu. A-ma-đăng giở bức địa-đồ ra xem xong rồi nói rằng : « Ô chà ! Thế ra lệnh quốc-chủ đấy có cả Âu châu cũng như các bờ anh-hùng ở vùng bẩy trái núi xưa kia ư ? — Một vị mặc áo tím đáp rằng : Cứ theo thiên phú chi quyền thì người có cả thế-gian, và xưa kia đã có một hồi các bậc tiền bối người đã gần dụng nên được một đại-đế-quốc gồm tất cả các nước ở hoàn-cầu ; song sau này các vị kế tiếp có lòng nhân hậu chỉ thu nhận một ít tiền của các vua chư-hầu đem cống nộp mà thôi.

— A-ma-đăng nói : Vậy ra lệnh-quốc-chủ là chúa-tể cả các bậc đế-vương ư ? Vậy ra danh hiệu người như thế ư ? — Bẩm quan lớn không, danh hiệu người là *nô-bộc của những người nô-bộc* ; nguyên trước kia người là một anh hàng cá và một anh gác cổng, vì thế nên những huy hiệu chức-tước của người là những chìa khóa và những lưới đánh cá ; tuy vậy người vẫn truyền lệnh sai khiến được tất cả các vì vua chúa. Có chỗ đây chưa được bao lâu, người có gửi một trăm một điều giới luật cho một vị quốc-vương xứ Xon-đã, và vị quốc-vương đó đã tuân theo.

— A-ma-đăng nói : Vậy ra anh hàng cá của ngài phải sai năm sáu mươi vạn quân đi để bắt thì hành một trăm mươi cái mệnh-lệnh ấy ư ?

— Bẩm quan-lớn không. Lệnh thánh-chúa chúng tôi không giàu gì lắm, gà cả nuôi lấy một vạn quân cũng không đủ tiền ; song người có đến hồn năm mươi vạn vị biết phép tên-trì gửi đi rải rắc khắp các nước khác (tác-giả có ý nói về các vị giáo-sĩ). Những vị tiên-tri đó các sắc lấy lẽ tất nhiên là được các dân-tộc thủ phụng nuôi nấng ; các vị đó thay mặt Trời mà truyền bố rằng lệnh chúa-công tôi có thể dùng cái của không của người để mở và đóng tất cả các khóa mất là các khóa tủ bạc. Vị quốc-vương mà tôi vừa nói chuyện cùng quan-lớn nguyên có một viên giáo-sĩ người Bắc-man ở gần bên để có ý kiến gì cũng bàn bạc với ; viên giáo-sĩ ấy nói với vua rằng thế nào cũng phải tuân theo một trăm một điều giới luật của chúa-công tôi mà không được chống cãi gì cả ; vì quan lớn phải biết rằng *Cụ già bẩy trái núi* có một cái đặc-quyền là khi người muốn truyền phán hoặc viết ra điều gì tùi thế nào cũng là hợp lẽ cả.

— A-ma-đăng nói : Hay thực ! Đó quả là một người kỳ lạ ! Ta ước gì được cùng ngồi ăn với người. — Bẩm quan-lớn gia quan-lớn có làm vua đi nữa, quan-lớn cũng không thể đông bàn cùng người được ; người có lòng vì nể quan-lớn lắm thì chỉ có thể bảo kê một cái bàn nhỏ và thấp hơn để quan lớn ngồi ăn bên cạnh người mà thôi. Song nếu quan lớn có muốn được cái hân-hạnh vào hầu chuyện người thì quan lớn cứ thưởng cho tôi ít tiền tôi sẽ xin được phép cho quan-lớn vào yết-kiến người.

— A-ma-đăng nói : Thế thì được lắm. »

Viên giáo-sĩ mặc áo tím liền cúi đầu và nói rằng : « Đến mai tôi sẽ đưa quan lớn vào cung người ở, quan lớn vào tới nơi phải quỳ gối xuống ba lần và phải hôn chân *Cụ già bẩy trái núi.* »

A-ma-đăng nghe thấy nói vậy buồn cười quá đến nỗi xuýt ngất hơi ; chàng liền đi ra vừa ôm bụng vừa cười, và giọng đường cười đến nỗi đổ cả nước mắt nước mũi ra, cho đến khi về tới khách-sạn mà chàng vẫn còn cười mãi không thôi.

Lúc chàng ăn cơm tối thì có hai chục người mày râu nhẵn nhụi vác hai mươi cái đàn đến họa thành một cuộc âm-nhạc để chàng nghe. Rồi suốt ngày hôm ấy chàng được các bậc sang trọng quyền quí nhất tỉnh đến chào hỏi săn đón và bàn cùng chàng lắm điều lại còn kỳ cục hơn là việc hôn chân *Cụ già bẩy trái núi.* Vì chàng là một người rất lễ phép nên chàng trước còn tưởng ăng bọn họ nghĩ chàng là đàn bà chàng mới dùng một cách rất nhũn nhặn khéo để làm cho họ biết là họ lầm. Nhưng sau có hai ba vị mặc áo tím rạ cả quyết nhất, đến sát tận bên chàng, chàng mới tức mình nắm lấy quẳng ra ngoài cửa sổ, chàng làm vậy cũng rõ ràng chẳng có hi-sinh điều gì to tát đối với công-chúa Phú-mô-đương cả. Rồi chàng vội vàng ra khỏi cái tỉnh thành của các bậc chúa-tể thế-gian ấy, là nơi mà phải hôn ngón chân cái một ông cụ già hình như là mẹ cụ ở đâu dưới bàn chân, và là nơi mà khi đến gần những kẻ thiếu-niên nam-tử thì phải dùng lắm nghi-lễ rất nên kỳ cục vậy.

(Còn nữa)

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Imprimerie du Trung-Bắc Tân-Văn

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

Chuyên dạy học để đi thi

4 Bà Victor Hugo

Các gia-tộc không cần phải cho các con em đi xa sang bên Tây học làm gì, vì hiện tại số 4 đường Victor Hugo có dạy đủ các bài vở cùng cách thức ăn ở theo qui-tắc các đại học đường ở Paris.

Các thầy giáo dạy ở đấy toàn là người Pháp và có văn bằng cả. 7,668

TRỊNH-XUÂN-NGHĨA

7, Rue du Chanvre, Hanoi

NHÀ GIỒNG RĂNG

TRẦN-QUANG-MINH

Bản-hiệu lập tại phố hàng Bông-Lờ số nhà 199 Hanoi, đã lâu năm chuyên về nghề giồng răng. Giồng đủ các thứ răng trắng, đen, vàng, bạc; nhổ răng, chữa sâu răng, vá răng, răng đen đánh trắng, răng lệch lạc chữa lại cho đều, nhất là các ông gẫy hết cả hàm, làm toàn hai hàm răng khác, để sinh đẹp hơn răng cũ, mà ăn uống nhai nó cũng như răng thật không bận bịu gì cả.

Nay bản-hiệu kể mấy thứ giá thường dùng tạm như sau nầy.

RĂNG

Vàng một cái	5p.00
Bạc một cái	3p.00
Trắng một cái	3p.00
Đen một cái	3p.00
Đen đánh trắng một hộ	3p.00

Giồng nhiều có hạ giá

Các quý-khách quá bộ lại bản-hiệu, hoặc làm hoặc hỏi hay điều gì bản-hiệu xin sẵn nghênh tiếp-trọng, cất nghĩa minh-bạch, và cam đoan làm hài được như ý.

Các quý khách ở tỉnh khác các mới đến quý-tỉnh làm, hoặc hỏi điều gì, xin viết thư về. Bản-hiệu sẽ có người đem tận nơi làm ăn giá nhẹ nhàng.

Kính cáo

TRẦN-QUANG-MINH

Ouvrier Dentaire

199, Rue du Coton — Hanoi

Urocédrol Gallo

Thuốc mới trừ bệnh lậu, chế bằng Essence de Cédrus Atlantica. Tốt hơn các thứ thuốc đàn-hương không bao giờ làm đau thận, cả trị bệnh rất chóng

BÁN TẠI:

Hanoi, hiệu Chassagne.

Haiphong, hiệu Brousmiche

DELEULE & DETOUILLON

76, Phố hàng Trống, Hanoi

Quí-khách nên mua những xe-đạp thượng hạng mà giá lại rẻ không đâu bằng.

XE-ĐẠP TERROT	
Thượng hảo hạng	75 $ 00
Hạng đi đường xa H.	68 , 00
Hạng đi đường xa A.	66 , 00
XE-ĐẠP ALCYON	
Thượng hảo hạng	72 , 00
Hạng đi chơi	66 , 00
Hạng đi đường xa	54 , 00
XE ĐẠP « DRAGON D'OR »	60 , 00

Đã đến giờ các ngài phải dùng thuốc rồi

Thường thường các ngài không biết đúng giờ mà vì thế cho nên các ngài chẳng theo đúng những cách chỉ-bảo của quan thầy thuốc hay là những đơn kê ở các vị thuốc của các ngài.

Vậy các ngài hãy nên dùng thuốc của

Hiệu bào-chế CHASSAGNE

59, Phố Chàng Tiền

HANOI

Vì ở đây chẳng những bán thuốc cho các ngài mà thôi, mà lại còn biếu thêm cho các ngài những quà như là:

Đồng hồ báo thức hay là một thức quà gì trong biết bao nhiêu thức quà của bản-hiệu biếu các ngài để giếp tết này như những bút máy, nước hoa, hộp đựng thuốc lá, rượu mùi, vân vân.....

"FURAN" Bán chiếu hàng "S.A.F."

FURAN

Standard, sơn đen, 1 máy hãm, đồ đồ phụ, bảo-hành 3 năm, kèn thực tốt. . . . . . 32 $

Hảo hạng sơn đen, 2 máy hãm, đồ đồ phụ . . . . 35 $

Có « pên hạng nặng » và chắn sách . . . . . 38 $

Bán tại: nhà M. DEBOLLE, 116, đường Quan-Thánh, Hanoi

THUỐC SIROP NOFAL

Thuốc SIROP NOFAL làm toàn bằng chất thuốc rất tốt, lựa chọn rất kỹ-càng, nên có đủ các tính chữa bệnh rất thần-hiệu và đáng cao hơn thuốc tốt thứ nhất để trị các bệnh như là:

HO

HO GIÓ

GHÍP (Cảm thiên-thời)

HEN

vì tóm lại là thứ thầy các chứng-bệnh về khí-quản.

Điều-độ UỐNG: Cứ trong hai mươi bốn giờ, đáng từ-năm đến sáu thìa cà-phê, người những bữa ăn.

Thuốc SIROP NOFAL cũng cho những người đã quá mười tuổi dùng.

Bán tại hiệu Bào-chế:

CHASSAGNE

Ông LAFON tên-GAZAZE

Bào-chế dược-sinh hàng, tốt nghiệp trường Pharmacie Hanoi

GIÁY VĂN SỐ 65

Cần hai người đánh máy chữ giỏi. Hỏi tại: Cie minière métallurgique de l'Indochine, 2 Rue Francis garnier, Haiphong. 7661

Depuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất [illegible]. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: 1 $ 20

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trăng lộc, làm cho bền da, dùng để trị [illegible], và các bệnh ngoài da, thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Depuratif Ribal.

Giá tiền: 0 $ 80

Bán tại hiệu Bào-chế

L. BLANC

41, phố Paul-Bert, Hanoi

Nhà Bản-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống, Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

CHỈ MỘT THỨ

RƯỢU BỔ

33.500

là làm cho người ta lại được mạnh mẽ, khỏi mệt nhọc, bớt sự xanh xao, mà thêm được cường tráng để mà hưởng những lạc-thú ngày Nguyên-đán mà thôi.

Giá mỗi chai: **2 $ 10**

Bán tại hiệu CHASSAGNE

59, Phố Tràng-Tiền

HANOI

Bán ở hiệu Bào-chế « CHASSAGNE »

59, Rue Paul-Bert — Hanoi

Tết đến sau lưng

Đông qua xuân tới là là tết đã đến sau lưng. Trăm cảnh đã hồi xuân, khiến cho lòng người càng thêm vui-vẻ! Trước ngọn gió xuân, trong đám hoa xuân, uống một chén chè Kim-Thái ma thơm xuân, thì thật là cảm tình chan-chứa, không những thế, trong mùa xuân mà lại dùng chè Kim-Thái làm tăng phẩm thì lại càng qui-hóa nhã-nhặn biết bao.

Chè Kim-Thái có nhiều hạng kể sau này:

Đài-hồng-đào. Bạch-kê-quan. Chinh-liên đào, vân vân. Con nhiều kể không thể xiết, giá cả phải chăng.

Các liệt-qui sản lòng chiếu cố bản-hiệu nhất luôn luôn nghênh.

Bản chủ-nhân cẩn-bạch

3 Cantonnais Hanoi télép 480

140 Rue Chinois Haiphong té ép 272

Le PARFUM des ENFANTS

(Số-Ký Dược-Phòng Hanoi)

Sang-chế: [illegible]

Dịch-giả: [illegible]

Vừa cấp Tân và chính Quốc-ngữ

Giá chung, [illegible] mỗi quyển. 20 $ 00

Giá-bán riêng [illegible] 1 . 00

Ở các tỉnh, xin gửi thêm tiền cước gửi

Recommandé: 0 $ 20 thêm 2 $ 00

và 0 $ 30 thêm 2 $ 00

GIÁM TẠI BẢN-QUÁN

HỎI CÁC NHÀ MẮC BỆNH XUYỄN, BỆNH HEN!

Ai mắc các bệnh ấy mà khó thở mà đau tức, nên dùng thuốc Abyssinie Erlbard bằng bột (REMÈDE D'ABYSSINIE ERLIBARD en POUDRE) thì bệnh sẽ đỡ ngay. Cứ bột trong một cái đĩa, hoặc trên một mảnh kim-khí mà đốt, rồi thở cái khói thuốc, thì lập-tức đỡ ngay. Cứ thử mà xem, sẽ thấy kiến-hiệu lạ thường. Hết thuốc quản Abyssinie Erlbard (CIGARETTES d'ABYSSINIE ERLIBARD) công hiệu-nghiệm lắm.

Trên cái bằng giấy chung quanh hộp thuốc có in dấu-hiệu sau này mới là thực hiệu:

MARQUE DÉPOSÉE

Gởi bán tại | BLANC, Hanoi
| MONTÈS, Hanoi

"Các quan công nhận là tốt nhất"

Có nhiều thứ rượu bắt trước rượu Tonique Tonkinois, nhưng rượu Tonique Tonkinois vẫn tốt hơn cả.

Bán tại nhà thuốc Montès nhà ba chuông, 54, Phố Paul-Bert, Hanoi.

Agents d'Annonces en Europe

L. MAYENCE & Cie

DAVIGNON, BOURDET & Cie, Sucr.

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Rượu DUBONNET

là rượu bổ và dưỡng lập sức lực lại

Nhà nào cũng nên có thứ rượu **DUBONNET**

Agents généraux en Indochine: [illegible]

Xà-phòng Cadum

Một thứ xà-phòng tinh hảo mà không có chất rát da như xà-phòng Cadum rất cần để giữ vệ-sinh cho ngoài da.

Dùng nó lại còn lợi nữa, vì rằng nó không thấm nước, nó khó mài cho nên dùng được đến hết, không phi phạm chút nào.

Bình vàng vạch ngăn đôi

TRỪ-TIỆT : GIỐNG RUỒI, MUỖI, BỌ, RẬP, SÂU-BỌ, KIẾN VÀ BỌ-CHÓ, BỌ-CHẾT.

CÁI SẨY nẩy cái UNG

Phàm mọi trẻ con dần dần nên ta hay khinh thường. Bệnh sâu-quảng cũng vậy, trước là một mụn lót nhỏ, sau mới loang dần ra, làm cho người đau phải nghỉ, mất công mất việc.

Một người ở Toulouse viết cho bản hiệu rằng :

« *Tôi có một cái mụn ở chân đã được hơn một năm nay, nó càng ngày càng loang ra đến nỗi không có chân lại được, đứng một lúc cũng không được. Tôi đã thử hết các thuốc bước, thuốc đắp, cũng mà cái mụn cứ càng ngày càng loang ra.*

May thay có người mách cho tôi biết thuốc INOTYOL. Tôi cũng mua về thử thì ra mới bôi một lần đã đỡ, bây giờ thì khỏi hẳn. Nhờ thuốc INOTYOL này tôi đi lại làm lụng như thường. Thực là một thứ thuốc cứu thế »

Xem đó thì biết thuốc mỡ INOTYOL là thuốc công hiệu vô-cùng để chữa các bệnh ngoài da như lở, mụn lót, sâu quảng, ngứa vân vân.

Thuốc INOTYOL có bán ở các hiệu thuốc Bắc kỳ.

INOTYOL

DELEULE ET DETOUILLON

76, Rue Jules-Ferry, Hanoi

Súng và thuốc ở ít Hiệu « *Verney Carron* »

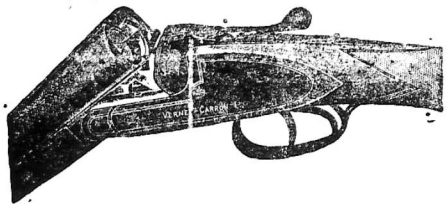

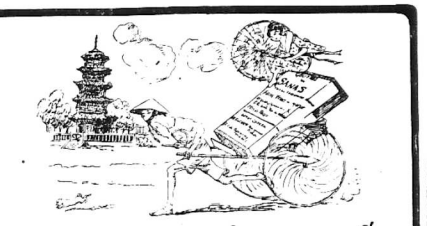

XANH XAO, KÉM HUYẾT

Khi mới ốm giậy, chết là kiệt hơi, ốm mới khỏi, như bệnh thương-hàn, sốt rét, ho khò-khè, hen-suyễn; hoặc khi lao-lực, khi bị lam chướng, khi gặp xiêm-chiếu phải có thuốc bổ cho tâm-can được hoàn lại tinh người mới khỏe lại được.

THUỐC NƯỚC UỐNG TỪNG NHỌT

"SANAS"

Là thuốc bổ vô-song vì nó có đủ các tính-chất của dầu gan cá thu.

Ai uống cũng chịu -- Không có dấu

Nhà chế-tạo : WELCKER, bào-chế ở Paris.

Có bán ở các hiệu thuốc tây.

Agences d'annonces en Europe :
SOCIÉTÉ MUTUELLE de Publicité
14, RUE ROUGEMONT, PARIS (IXe).

PHẢI LÀM SAO

nhưng người có YẾU BUỒI, MỎN MỎI những người có PHỔI và CUỐN PHỔI YẾU ?

Dùng VỊ TRÌ' TRÙNG ĐỘC và BỔ là

La SOLUTION PAUTAUBERGE

có vị CRÉOSOTE và vị HỒ là CHLORHYDRO-PHOSPHATE de CHAUX

Uống vô hết, liệu nghiệm về CẢM-HO lâu năm ho TỨC NGỰC đau KHIÊU XUỐNG, GẦY GÒ. Ăn ngon có SỨC, Ít đàm và ngứa

HO LAO

L. PAUTAUBERGE, 19, Rue de Constantinople, PARIS, et toutes Pharmacies

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT — HANOI

Même Mon à Saigon : GRANDS MAGASINS CHARNER

Hai thứ xe đạp hảo hạng

MỀM MẠI
VỮNG BỀN
NHẸ NHÀNG

« MORO »	
Xe đi đường dài, 1 máy hãm	35 $
Xe du lịch, 2 máy hãm	40 $
Xe thi	48 $
Xe các bà	44 $
Xe trẻ con	35 $

« CLÉMENT »	
Xe đi đường dài, 1 máy hãm	52 $
Xe du lịch, 2 máy hãm	55 $
Xe thi	70 $
Xe các bà	75 $
Xe trẻ con	52 $

HAI THỨ XE HẢO HẠNG GIÁ HẠ

TẠI GIAN HÀNG BÀY CÁC THỰC-PHẨM

Hàng tốt nhất hạng và không đâu rẻ bằng

Trung Bắc Tân Văn

Người này không sợ rét !

Người lực-sĩ này có thể vững pha được mùa đông tháng giá, vì buồng phổi, và ống phổi được bảo-vệ một cách chắc-chắn. Độc-giả tất bảo ngực người ấy cuẳng chi đây ít thế kia thì bảo-hộ thế nào ? Bảo-hộ không phải ở ngoài, nhưng bảo-hộ ở trong, vì bảo-hộ bằng một thứ thuốc rất là công hiệu, chế bằng chất lấy ngay ở cây-thông bể Na-uy, tức là thuốc :

GOUDRON GUYOT

Thuốc ấy ngấm vào ống phổi, buồng phổi làm cho rin những sự xúc-động, gây nên bệnh ho, làm cho thở mái dễ thở, cho sức hô-hấp được rộng rãi hơn, cho rao và liền các màng khiếu, cho hết đờm rãi đi. Các bệnh ho trừ hẳn, những người đau phổi hay đau phổi nhờ thuốc ấy chóng có sức chống lại vi-trùng.

Đòi lấy thực hiệu GOUDRON GUYOT (nước, viên hay bánh). Thứ nào cũng có giấy ba sắc gián ở ngoài. Tím, xanh, đỏ và biên tên hiệu FRERE, 19, Rue Jacob, PARIS (6e).

Chớ mua những thứ bắt chước làm giống thuốc này.

Bán ở tất cả các hàng bào chế.

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-đăng ở phố Trang-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi Tonkin

Giây nói số 59

NÊN DÙNG THỨ MÀ NÓI :

GNO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm yếu và đàn bà ở cữ* . . . . . *Một-litre :* 2 $ 40

Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOBÉNIQUE. — *Thuốc nước.* *Một chai :* 1 , 25

GRANULÉ HISTOBÉNIQUE. — *Thuốc hạt.* *Một chai :* 1 , 25

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm.* . . . . . *Một chai :* 1 , 50

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều.* . . . . . *Một chai :* 0 , 80

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay

Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

3003

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG

SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

TƯ BẢN DỰ ĐỊNH : Francs 72.000.000

TỔNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGÂN ĐẾN NGÀY 31 DÉCEMBRE 1927 : » 85.500.000

HỘI-ĐỒNG TRỊ-SỰ :

Chánh trị-sự : M. STANISLAS SIMON, Chánh-hội-đồng trị-sự công-ty hỏa-xa Vân-nam ;

Phó trị-sự : M. PAUL BOYER, Chánh-hội Thương-cục Comptoir National d'Escompte de Paris ;

Tổng quản-lý chủ-nhiệm : M. RENÉ THION DE LA CHAUME, Nguyên thanh-tra Thanh-bố.

Công-việc bản ngân-hàng kể như sau này :

In các thứ giấy bạc.

Mua bán các trái-phiếu, ngân-phiếu, các giấy nhận tiền đi đường, gửi tiền đi bằng điện-báo hay bằng thơ-từ cho các nơi có chi điểm nay là các viên quản-lý của ngân-hàng ở những thị trường to tại khắp thế giới.

Gửi tiền đi khắp các nơi ở Đông dương.

Mở cửa quỹ cho vay tiền và gửi tiền, hết có thời hạn, hoặc có hạn định, hoặc không hạn tùy theo ý muốn của qui-khách. (Xin xem bản đồng hồ về việc này).

Cho vay tiền trước về cầm trái-phiếu, cước máng, hàng hóa, đồ vàng đồ bạc.

Nhận mua bán những trái-phiếu khắp các thị-trường, nhận hối tiền giấy những lợi-tức, công sự ở khắp các thị-trường, và nhận giữ hộ những trái phiếu.

Nhận trả tiền trước những trái-phiếu khắp mọi nơi, và nhận đài hạ các tiền tài về việc buôn khắp Toàn-cầu.

Đổi chác các thứ tiền bạc hoặc trả ngay hay trả dần. Mua và bán các thứ tiền ngoại-quốc.

Giao-dịch các công việc thuộc về ngân-hàng ở Đại-pháp, Viễn-đông và các ngoại-quốc. Tại Hanoi và Haiphong có cho thuê tủ bạc.

Điểm-Lưu-Tín-Diện : INDOCHINE

GIẤY NÓI :		
Hanoi	số cũ 501,	
Haiphong	26 cũ 219.	
Namdinh	90.	
Vinh	45.	

Trước khi ăn cơm

UỐNG RƯỢU

COGNAC CUSENIER

COURONNE

với nước SODA « PRIOR »

ăn rất ngon cơm.

Sau khi ăn cơm rồi, uống một cốc nhỏ rất tiêu-thực.

Trong nhà mà có một chai Cognac Cusenier Couronne đề-phòng được bệnh đau-bụng và những lúc cần-cấp ban đêm.

Bán tại : L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saigon, Pnom-Penh.

3007